

Тема на деня ▶ 4-5
Парите от иновации
заобикалят
икономиката

Създаваните в България технологии остават "невидими", защото се продават предимно в САЩ, Китай и Германия

Интервю ▶ 8-9

Докато няма свободен пазар на газ, винаги ще има упреци

▶ Икономическият министър Трайчо Трайков прег в. "Пари"

pari.bg
Пари

Сряда

30 юни 2010, брой 121 (4932)

USD/BGN: 1.60340

▲ +1.16%

Българска народна банка

EUR/USD: 1.21980

▼ -1.14%

Българска народна банка

Sofix: 371.22

▼ -0.10%

Българска фондова борса

BG40: 106.7

▲ +0.08%

Българска фондова борса

цена 1.50 лева

9 770861 560012 >

ПО-СКЪПИТЕ РАЗГОВОРИ НА ЧИНОВНИЦИТЕ

Шест министерства не са предоговаряли условията по използваните от тях мобилни комуникации от пет години насам и са заобиколили Закона за обществените поръчки. Така данъкоплатците плащат няколко пъти по-скъпо за телефонните разговори на чиновниците

▶ 6

Компании ▶ 11
"Холдинг Пътища"
с най-ниска оферта
за Лот 4 от "Тракия"

Сдружение "Тракия IV", в което участват няколко компании на Васил Божков, предложи най-ниската цена за строителството на Лот 4 от автомагистрала "Тракия"

Компании ▶ 12-13
Световното по
футбол раздвижи
пазара на бързи
кредити

Кредитиращите дружества отчитат лек ръст в обема на отпуснатите заеми през второто тримесечие на годината

Компании ▶ 14
"Титан" ще чисти
най-много райони
в София

"Титан" най-вероятно ще чисти 9 района в столицата. Чрез три консорциума със свързани фирми дружеството участва в конкурса за извозване на боклука от 17 района

Илюстрация: Вихър Ласков

2 РЕДАКЦИОННА

Печеливш Орлин Хаджиянков

С близо 10% поскъпнаха акциите на „Холдинг Пътища“ АД, след като стана ясно, че компанията е подала най-ниска оферта за строежа на Лот 4 от магистрала „Тракия“. Компанията с председател на управителния съвет и изпълнителен директор Орлин Хаджиянков участва в търга за отсечката от Ямбол до Карнобат чрез консорциум „Сдружение Тракия IV“ ДЗЗД, в което е включено и „Мостстрой“ АД. Още подробности на стр. 11

Губещ Виторио Колао

Акциите на световния телекомуникационен гигант Vodafone Group рязко поевтиняха по време на европейската сесия във вторник. Книжката падна с 1.9%, след като швейцарската банка Credit Suisse понижи препоръката си за компанията с главен изпълнителен директор Виторио Колао. Vodafone има амбицията да изгради нова телекомуникационна мрежа в Италия заедно с местния Telecom Italia.

Мнения

► По темата „Индустрията се готви за най-черния сценарий“

► Защо никой от управниците не се замисли как да облекчи и без това тежките условия за бизнеса. Например да се разсрочат задълженията към държавата. Вместо да се натрупват задължения по осигуровки, те да се разсрочат във времето. Не е ли по-добре да вземеш по-малко, отколкото нищо. Така всяка фирма ще има възможност да плаща. Сега никой не може да си плати разходите.

Elena

► Нима има икономика и в частност индустрия в България?

Wladislav

► Газ може да се намери на международния пазар не за 260 USD за 1000 куб.м, а за 140 USD.

Crdlich

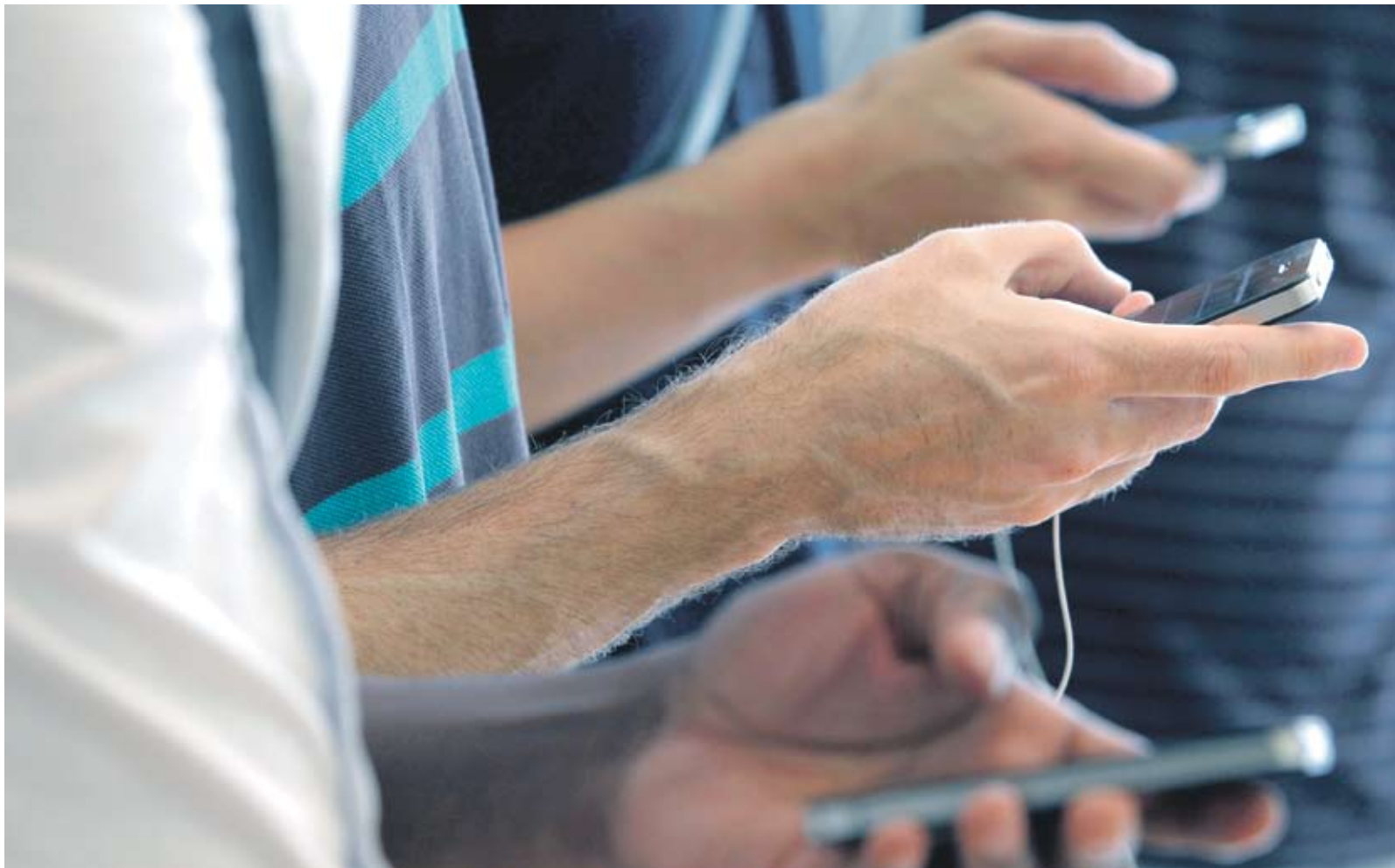
pari.bg Топ 3

1 Индустрията се готви за най-черния сценарий. Скъпият природен газ прави много български производства неефективни.

2 Божидар Данев: България влиза в капана на дефицитите. Свиваме селскостопанския сектор, който има потенциал, за сметка на непроизводствената сфера, смята той.

3 Туристическият сектор не може да си намери легален алкохол.

Коментар

СНИМКА BLOOMBERG

Парите на другите

Срещу вас има две витрини. На двете витрини има две абсолютно еднакви стоки. Едната струва 5 лв., а другата - 10 лв. Коя ще купите?

Грешка. Вие може и да купите тази от 5 лв., но държавната администрация ще купи тази от 10 лв. Обратно на всякаква пазарна логика министерства и агенции си купуват същата стока за много повече пари от вас. Това е изводът от анализа на „Индъстри Уоч“ за проведените търгове за мобилни комуникации в държавната администрация (повече подробности четете на стр. 6).

Оказва се, че голяма част от министерствата плащат много по-висока цена за мобилни услуги в сравнение с останалите потребители. И причината не е, че останалите фирми и граждани са по-специални. По-специалните са чиновниците, които плащат на

В. "Пари"
business@pari.bg

” Или ръководителите са некадърни, или някой по веригата е бил „убеден“, за да вземе неизгодно за данъкоплатците решение

същите цени, на които са плащали разговорите преди пет години.

Тук трябва да добавим само два детайла:

1. разговорите оттогава са поевтинели значително;
 2. не плащат чиновниците, а всички ние, данъкоплатците.
- Няма логика, нали? Простата сметка показва, че разговорите по мобилен телефон са поевтинели четири пъти. Сега през 2010 г. една минута разговор през мобилен оператор струва средно 10 стотинки, преди пет години цената на минута е била 40 стотинки. Въпросът не е толкова каква е цената, а кой я плаща. Ако частен клиент на мобилен оператор съзнателно е взел решение да го спонсорира и да плащаш по-висока цена, това е личен избор. Ако обаче някой министър не е предоговорил търга пет години

след подписването на договора за телекомуникационни услуги, това вече е нахално. Много е лесно да се харчат пари, които не си изработил. Парите на данъкоплатците.

В тази класическа ситуация и обяснението е класическо: или административните ръководители на министерствата са некадърни и не могат да правят най-прости сметки, или някой по веригата е бил „убеден“, за да вземе неизгодно за данъкоплатците решение. Но пък изгодно за други.

Този случай е поредният пример за липсата на прозрачност при провеждането на обществени поръчки. Трябва да има конкуренция. Накрая държавата се спира на най-добрата оферта и най-ниската цена. А пък операторите получават стимули за иновации.

Пари
НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕСВСЕКИДНЕВНИК
WWW.PARI.BG
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161
София 1202
e-mail: office@pari.bg
информация: 4395800
Издава
Бизнес Медиа Груп АД,
част от Bonnier Business Press

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР И
ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Лилия АПОСТОЛОВА
4395802
lapostolova@pari.bg
МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА
Станислава АТАНАСОВА
4395851
satanasova@pari.bg
УПРАВИТЕЛЕН СЪВЕТ
Лилия АПОСТОЛОВА
Ричард КЛЕГ
Стефан НЕДЕЛЧЕВ

РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП
I зам. главен редактор
Георги АНДРЕЕВ - 4395825
gandreev@pari.bg
Зам. главен редактор
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865
mveromirova@pari.bg
Зам. главен редактор
Иван БЕДРОВ - 4395438
ivan.bedrov@pari.bg
ИНВЕСТИТОР
Мирослав ИВАНОВ - 4395867
mivanov@pari.bg

БИЗНЕС
Мила КИСЬОВА - 4395863
mkisiova@pari.bg
ЖУРНАЛИСТИ
Биляна ВАЧЕВА - 4395866
bvacheva@pari.bg
Филупа РАДИОНОВА - 4395866
philippa.radionova@pari.bg
Дарина ЧЕРКЕЗОВА - 4395877
dcherkezova@pari.bg
Красимира ЯНЕВА - 4395876
kyaneva@pari.bg
Иглика ФИЛИПОВА - 4395867
iphilipova@pari.bg

Аманас ХРИСТОВ - 4395818
ahristov@pari.bg
Николема ЦВЕТКОВА - 4395876
ncvetkova@pari.bg
Рагослава ДИМИТРОВА - 4395823
rdimitrova@pari.bg
Елена ПУЛЧЕВА - 4395877
epulcheva@pari.bg
Елена ПЕТКОВА - 4395857
elena.petkova@pari.bg
Георги ГЕОРГИЕВ - 4395868
ggeorgiev@pari.bg

ФОТОРЕДАКТОР
Марина АНГЕЛОВА - 4395879
mangelova@pari.bg
ДОКУМЕНТАЦИЯ - 4395884
РЕКЛАМА - 4395872, 4395891
факс 4395826
АБОНАМЕНТ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
4395835, 43 95 836
СЧЕТОВОДСТВО - 4395815
ПЕЧАТ: Печатница София ЕООД
ISSN 0861-5608

Цитат

” Комитетът по изпълнение на задълженията по Протокола от Киото прие окончателно решение за отмяна на акредитацията на България за участие в механизмите по протокола, включително търговията с емисии

► От прессъобщение на Министерството на околната среда и водите

Число на деня

4

► млн. лв. е събрала от просрочени дългове НАП София през първите четири месеца на тази година

Петко Сертов беше осветен като сътрудник на ДС

В списъка на Комисията по досиетата отново излезе и зам.-министърът Павлин Димитров

Бившият председател на ДАНС Петко Сертов официално беше обявен от Комисията по досиетата за сътрудник на комунистическата Държавна сигурност. Сертов е бил щатен служител и е работил за Второ главно управление (контраразузнаването).

Сертов оглави Държавната агенция “Национална сигурност” при създаването ѝ преди две години и половина. Той беше назначен от правителството на тройната коалиция, като преди това беше съветник по сигурността на премиера

ра Сергей Станишев. Още тогава беше повдигнат въпросът за принадлежността на Сертов към службите, но Станишев напомни, че в България няма лустрационен закон.

След назначаването си Сертов привлече като свой съветник в агенцията осветеният агент Алексей Петров. По-късно стана известно, че е участвал в разработката “Галерия”, при която са подслушвани журналисти и политици. Петров беше задържан при акцията “Октопод” и е в ареста като лидер на престъпна група, занимаваща се с широк спектър от престъпления.

В началото на август миналата година Петко Сертов подаде оставка като председател на ДАНС, а дни по-

късно новото правителство реши да го изпрати като консул в Солун. Междувременно избухна скандал около ДАНС, след като се оказа, че секретен доклад на агенцията е изчезнал от Министерския съвет, а после изтече в медиите. Вследствие на това правителството отмени решението си за новото назначение на Сертов.

В решението на Комисията по досиетата отново излезе и името на зам.-министъра на вътрешните работи Павлин Димитров. Той вече веднъж беше обявен при проверката на членовете на новия кабинет. Димитров е бил щатен служител в ДС, изкарал е и тримесечен курс във Висшата краснознаменна школа на КГБ в СССР.

► Петко Сертов е третият шеф на контраразузнаването след промените, който е свързан с ДС

Победа

► Цветана Пиронкова отстрани петкратната шампионка и бивша номер 1 в световната ранглиста Винъс Уилямс с 6:2, 6:3 на четвъртфинала на “Уимбълдън”. На полуфинала българката очаква рускинята Вера Звонарьова

СНИМКА REUTERS

Спортни автомобили. Дизел. Перфектна комбинация.

Новите модели Infiniti FX30d и EX30d.

Открийте истинското удоволствие от пътуването с дизелова технология от най-висок клас. 238 к.с. и 550 Nm въртящ момент осигуряват неповторимо усещане за ускорение и мощ.

Двигател така рафиниран, че елиминира вибрациите и шума, за да се насладите изцяло на V6 звука на Infiniti. Перфектната комбинация между всички достойнства на истински спортен автомобил и дизелов двигател.

За повече информация и заявяване на тест драйв посетете: www.infiniti.bg или се обадете на тел. +359 2 879 00 88. Infiniti Център София, бул. Цариградско шосе 166

Infiniti comes from Japan.

INFINITI.

Inspired Performance

Разход на гориво за Infiniti EX30d и FX30d: градско 10,8 – 11,2 л/100 км, извънградско 7,2-7,8 л/100 км, комбиниран 8,5 – 9 л/100 км. CO₂ емисии: 224-238 г/км.

Парите от иновации заобикалят икономиката

Процентът от БВП за научни изследвания не е 0.3, а поне 1

Когато се заговори за иновации в България, най-напред се твърди, че няма пари. А после, че и научно-изследователската дейност не е на ниво. Всъщност и двете теории не са верни или поне не напълно.

Според доклада "Иновации.бг" 2010 процентът от брутният вътрешен продукт (БВП), който през миналата година се е влял в българската наука, не е нито 0.3, нито 0.6, а поне два пъти повече. Или това прави около 1%. Тук под БВП се има предвид не само финансирането от държавата, но и парите, инвестирани от частния сектор, както и субсидирането на научноизследователски проекти по европейски програми.

Елена Петкова
elena.petkova@pari.bg

Къде е проблемът

Проблем на българската наука се оказва цялостната политика на държавата или по-скоро липсата на такава по отношение на изследователската и развойната дейност. Въпреки че редица правителства обявиха науката за свой приоритет, на практика не свършиха нищо, за да я развият. Факт е, че до днес България няма стратегия за усъвършенстване на иновациите. Затова пък има два фонда за субсидиране на науката. Те обаче работят типично по български.

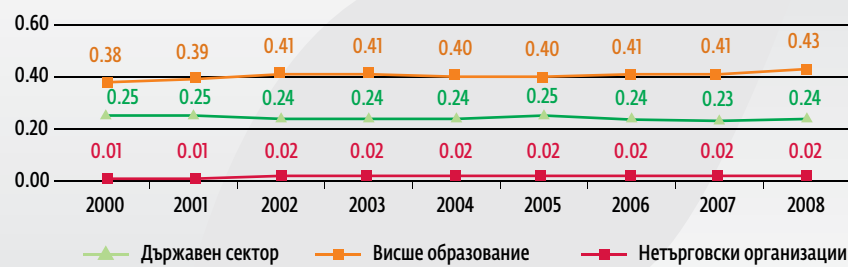
Фонд "Научни изследвания"

Единият е Фонд "Научни изследвания", който

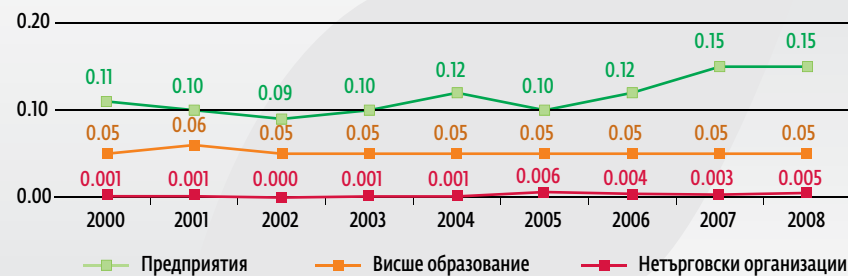
през 2008 г. е разполагал с около 60 млн. лв. Той финансира на проектен и програмен принцип. Фондът съществува от 1990 г., но едва от 2005 до 2009 г. получава значителни средства, за да субсидира науката. През 2005 и 2006 г. средната стойност на проект, финансиран от фонда, е била 20 000 лв., за 2007 г. - над 80 000 лв., а през 2008 г. достига 250 000 лв. Оценяването на проектите обаче става предимно на субективен принцип. През 2008 г. процедурата е променена и се въвежда национален кръг на оценяване, който противоречи на международната практика за независима експертиза. Това доведе до намаляване на прозрачността на работата на фонда.

Националният иновационен фонд е другата държавна банка за финансиране на научноизследователската дейност. Той съществува от 2005 г., като през 2008 г. бюджетът му е бил 15 млн. лв. През 2009 г. на практика той не е субсидирал нито един проект,

Относителен дял на разходите за НИРД в БВП в ЕС-27, %

Относителен дял на разходите за НИРД в БВП в България, %

Графика: Гриша Струндрев

защото не бяха отпуснати средства за него.

Частният сектор

В Стратегията за научните изследвания, която не бе приета от парламента и остана само проект, се казва, че делът на частните инвестиции в родната наука е доста нисък - около 0.1%. Тук опираме до друг про-

блем. Авторите на "Иновации.бг" имат основания да смятат, че този процент реално е доста по-висок. Фирмата "ОРАК Инженеринг" например е създавала собствена платформа за управление на бизнеса - R6 IBR (Interactive Business Reporter) и R6 ORB (Online Restaurant Booking). Компанията е вградила своя

продукт в двете най-разпространени в света системи за управление на бизнеса - Microsoft Dynamics и SAP R3. Причината да се получава това разминаване е липсата на адекватна статистика. Голяма част от компаниите, които разработват иновации, не вписват разходите си по тях в отделна графа във

1 процент от БВП поне е гелът на научните изследвания, а не официалните 0.3

Интервю Руслан Стефанов, координатор на групата "Иновации.бг" към Фондация "Приложни изследвания и комуникации"

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

Проблемът е в политиките, а не във финансирането

Фондът за иновации на практика не работи, защото нямаше бюджет за 2009 г.

► Господин Стефанов, какъв е проблемът на България с иновационната изследователска дейност? Защо вечно няма пари за този сектор?

- Въпросът за финансирането е второстепенен. До 2008 г. в бюджета оставаше сериозен излишък, който парламентът трябваше да реши как да бъде изразходван. Така че извинението "пари няма" може да важи в момент на криза, но трудно можеше да бъде актуално през последните 10 години. По-сериозният проблем беше свързан с политиката и визията за това какво трябва да се случва с иновациите.

Изборът на проекти и начинът им на финансиране тогава говореха за непознаване на българската икономика, на приоритетите ни в европейски мащаб. Говоренето беше съсредоточено около големите енергийни проекти, за което нашата икономика не е подготвена. Тя е съставена предимно от малки и средни предприятия.

► Реални ли са тези 0.3% от БВП за иновации и научни изследвания, или в действителност процентът е по-висок?

- Да говорим, че няма връзка между наука и бизнес, е силно преувеличено. Днес те са индивидуални, гъвкави и дори лични, затова не се отразяват в статистиката. Нашите наблюдения показват, че реалните числа са поне два пъти по-високи от тези, които се обявяват. Една

причина е, че фирмите не отчитат изследователската си дейност, защото това не им носи никакви облекчения.

► Нещата, изглеждат, се правят на парче?

- Така е. Кадърните учени или са емигрирали, или са намерили начин да осъществят идеите си чрез европейски проекти. В бюджета на БАН има доста сериозни средства, привлечени от такива проекти. В частния сектор също има научни организации, които са привлекли огромни пари в сравнение с това, което получават като подкрепа от държавата. Научните постижения на България, които безспорно съществуват, остават скрити от обществото. Това е така, защото няма легално уреден начин, който да казва как да става партньорството. Сега,

ако имаш идея, не можеш да я реализираш, оставайки учен. Трябва да излезеш от гилдията и да направиш собствена фирма, която да е частна и да не е свързана с твоя институт.

► Необходимо ли е поговоренето на нормативната база?

- Имаше две стратегии за научните изследвания, които не бяха приети от парламента. Това означаваше издигане на лозунга: "На нас не ни пука за науката и технологичното развитие в България". Трябва да има ясна стратегическа рамка, не сложна, но качествена. Тя трябва да урежда проблемите с фондовете за иновации и научни изследвания, да им осигурява ясна бюджетна перспектива. Също така да казва какво трябва да се направи през следващите 5 г.

У нас има средства за научни изследвания

Пример за голямо българско изобретение, което през 90-те години донесе на България над 100 млн. USD, е това на проф. Люцканов. Негова е заслугата сега пещите за леене на стъкло да издържат три пъти по-дълго, преди да излязат от употреба. Към огнеупорната пръст, от която се произвеждат, той добави обелки от оризови зърна. Просто.

Всички пещи на автомобилните компании в САЩ днес се правят по този патент. Някои предприемачи търсят да купят дори само сурова идея. При мен е идвал директорът на института на Samsung, който ми каза: "Стойнов, твоите хора работят добре, но на мен ми трябва свежи идеи".

Познавам двамата българи, които участваха в създаването на плазмените телеви-

Проф. Здравко Стойнов, директор на Центъра за иновации към БАН и института по електрохимия и енергийни системи

” **Познавам двамата българи, които участваха в разработването на тенологията за създаването на плазмените телевизори на Samsung**

зори. В Българската академия на науките годишно се правят около 2600 иновационни разработки с различни нива на зрялост - от малки лабораторни опити до крупни заводски технологии. От тях 1 или 2% стигат до пазара. Същото е и

в Англия, Германия, САЩ. В България има пари - не в държавата, а в страната.

Трябва да се подобри начинът за установяване на връзки между бизнеса и науката. Ние имаме програма за сключване на договори с крупен български завод, чийто годишен оборот е около 700 млн. лв. Част от проектите ни участват на световния пазар на научни продукти.

Работим с института на американската армия. Тази година разработваме 34 проекта. В Седма рамкова програма участваме с три предложения. Пет проекта разработваме за американски фирми, с 12 кандидатстваме за финансиране от фонда за научни изследвания. Имаме и един проект съвместно с Индия в областта на нанотехнологиите.

финансовите си отчети. Причината - по-трудоемко е и не носи никакви данъчни облекчения. Повечето от иновациите, които нашият бизнес разработва, се реализират в икономиките на САЩ и Китай.

Институтите Положението е подобно и с проектите на научните

институту в държавния и частния сектор. Технологиите, които създават, остават "невидими" за българската публика, защото се продават в чужбина - основно в САЩ, Китай, Германия. Добавената стойност от тях, която остава в нашата икономика, е в нищожни размери. И пак опираме

до политиката.

Пример, подкрепящ това твърдение, е случаят с един от поддоставчиците на "Икея". Те са българска фирма, която си спечелила това право, като разработила ново поколение столове. С помощта на професор от Техническия университет в София те създали стол с огънати крака.

Проекти

Три примера от бизнеса

1 АМК "Задвижваща и управляваща техника", която е дъщерна фирма на германския холдинг "АМК и Ко", е разработила система за генериране на изкуствено вълнение в изследователски басейн за провеждането на експериментални хидродинамични изследвания. Изобретението е новост за световния пазар и е разработено за Института по хидро- и аеродинамика на Българската академия на науките. В резултат на внедряването на тази технологична разработка мореплавателните съдове може да се изпитват два пъти по-бързо, в по-близки до реалността условия, което води до намаляване на разходите по изпитателния процес с 65%.

2 "Смартком - България" АД разработва фамилия комутатори StrongAccess за осигуряване на качествен интернет достъп, които гарантират качество на трояната услуга (пренос на глас, видео и данни). Фамилията комутатори е внедрена в мрежата на един от големите български интернет доставчици. "Смартком" разработва и технология за софтуерни продукти и библиотеки за проектиране на електронни интегрални схеми. Работи в сътрудничество с Техническия университет - София и Софийския университет "Св. Климент Охридски" както по собствени проекти, така и по финансиране от Европейската комисия.

3 "Бианор Сървиз" е българска софтуерна компания, която разработва iMediaShare технология, позволяваща споделяне на мултимедийно съдържание през мобилни устройства. На практика технологията съдейства мултимедийните файлове, съхранени на мобилния телефон, да се гледат на домашния телевизор посредством Wi-Fi връзка и наличната домашна мултимедийна система. iMediaShare, оригинално разработен за iPhone, ще бъде скоро достъпен и за Андройд. Технологията е новост за световния пазар. Тя се реализира основно на чуждия пазар.

Кредити за микро, малки и средни предприятия

Тайното оръжие на Вашия бизнес.

Бързо, удобно и лесно.

Сега, когато малкият бизнес изпитва натиск от всички страни, Първа инвестиционна банка Ви предлага разумно решение.

Бърза и облекчена процедура за получаване на кредити за микро, малки и средни предприятия, включително стартирач бизнес - точно в момента, в който имате нужда. При срокове **до 10 години** и гъвкави погасителни планове.

Fibank
Първа инвестиционна банка

*bank (+2265), 0800 11 011
www.fibank.bg

Министерствата плащат много по-скъпи мобилни разговори

Масово договорите за обществени поръчки за телекомуникации не се предоговарят

►Цените на мобилните разговори в държавните ведомства са същите като отпреди четири години

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Една голяма част от държавните институции не публикуват информация за проведените търгове за мобилни комуникации. Това показва анализ на "Индъстри Уоч". Оказва се, че по-голямата част от администрацията не е регистрирала възложените търгове в Регистъра за обществени поръчки.

Постарому

Някои ведомства, в това число Министерството на финансите и на отбраната през последните пет години не са провеждали търгове за мобилни комуникации, а просто са продължавали сключения вече договор с някой от операторите, каза за в. "Пари" икономистът от "Индъстри Уоч" Лъчезар Богданов.

По думите му това е сери-

озно нарушение, тъй като целта на тези обществени поръчки е да има конкуренция и да спечели тази компания, която предлага най-ниските цени.

Богданов беше категоричен, че няма смисъл да се подписват срочни договори, след като те се продължават, без да се предоговорят подобри условия.

Без промяна

В държавните ведомства цените на мобилните услуги не са били променени 4 години на фона на динамично развиващия се телекомуникационен пазар. Преди пет години разговорите по мобилни телефони бяха в пъти по-високи от сегашните. Така на практика може да се окаже, че парите на данъкоплатците отиват за плащането на

по-скъпи мобилни услуги, уточни Богданов.

За последните 5 години официално са били проведени 50 обществени поръчки за мобилни комуникации за над 16 млн. лв. Анализът на "Индъстри Уоч" показва, че голяма част от държавните институции през последните години не са възлагали търгове, а просто са продължавали старите договори, без да правят нова обществена поръчка. Традиционно търговете са за срок от 1 до 3 години.

Топ 3

От анализа на "Индъстри Уоч" става ясно, че в Регистъра за обществените поръчки за последните 5 години са публикувани проведени търгове от администрацията на Министерския съвет и 10 министерства. От 6 ве-

домства няма информация дали са провеждали търгове. Трудно е да се направи пълен списък на търговете за мобилни услуги, тъй като част от държавната администрация не провеждат самостоятелни процедури. От "Индъстри Уоч" посочват, че по-големите възможни възложители са органите на съда и прокуратурата, приходните агенции (НАП и митници) и НСИ.

За разлика от България законодателството на ЕС изключва възможността да се предоговарят изтекли договори за телекомуникационни услуги, без да се провеждат търгове. Целта е чрез конкуренция между различните оферти държавата да получи най-изгодните условия.

Биляна Вачева

► **Държавни органи, които (не) са обявили търгове за обществени поръчки 2005-2010**

ОБЯВЕНА ПРОЦЕДУРА

Министерства

1. Администрация на Министерския съвет
2. Министерство на труда и социалната политика
3. Министерство на здравеопазването
4. Министерство на околната среда и водите
5. МТИТС
6. Министерство на правосъдието
7. МВнР
8. Министерство на образованието, младежта и науката (старо МОН)
9. Министерство на икономиката, енергетиката и туризма
10. МДААР (закрито)
11. Министерство на физическото възпитание и спорта (старо ДАМС)

ДРУГИ

1. Българска народна банка

БЕЗ ПРОЦЕДУРА

Министерства

1. Министерство на финансите
2. Министерство на вътрешните работи
3. Министерство на отбраната
4. МРРБ
5. Министерство на земеделието и храните
6. Министерство на културата
7. Министър по управление на средствата от Европейския съюз
8. Министър без портфейл

Агенции

1. Държавна агенция за информационни технологии и съобщения
2. Държавна агенция "Държавен резерв и военновременни запаси"
3. Агенция по геодезия, картография и кадастър
4. Държавен фонд "Земеделие"
5. Държавна агенция за бежанците при МС
6. Комисия за регулиране на съобщенията
7. Държавна комисия по сигурността на информацията
8. Комисия за финансов надзор
9. Национален осигурителен институт
10. Виш съдебен съвет

Други структури

- Органи на съда
- Органи на прокуратурата
- НАП
- Агенция Митници
- НСИ
- Други държавни агенции и комисии

Източник: РОП

Мавродиев подменя цялата Комисия за финансов надзор

Новият състав на КФН ще бъде предложен на парламента до края на седмицата

Новият председател на Комисията за финансов надзор Стоян Мавродиев, който беше избран от Народното събрание на 16 юни, няма да предложи никого от сегашните зам.-председатели или членове на КФН за преизбиране. Това обяви самият Мавродиев преди началото на конференцията "Повишаване на инвестиционната култура на потребителите на финансови услуги в България". Семинарът беше организиран от КФН, като в него се включиха представители на четирите финансови регулатора от Италия.

Срок

Стоян Мавродиев не пожела да назове имената на заместниците и членовете, които ще предложи, като обяви, че е провел разговори с потенциални кандидати за постове. Срокът, който има новият председател на регулатора, за да предложи на парламента състава на КФН, е две седмици, което означава, че днес е последният ден. Мавродиев каза, че до края на седмицата ще стане ясен новият състав на небанковата надзорна институция, като добави, че не е коректно да се споменават имена заради самите преговори.

Икономистът от ГЕРБ беше избран за председател на КФН след приетите на 26 май на второ четене про-

► **Новият председател на КФН Стоян Мавродиев не пожела да назове имената на заместниците и членовете, които ще предложи**

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

мени в Закона за Комисията за финансов надзор, които бяха внесени от самия него. Народните представители

намалиха състава на КФН от 7 на 5 души, с което финансовият регулатор вече ще се състои от председател и

трима ресорни заместник-председатели. Петият член на регулатора ще е без портфейл. Тримата зам.-председатели ще отговарят за надзора на инвестиционната дейност, застрахователен и осигурителен надзор.

С промените в нормативната уредба се въведе и правилото за ротация. Членовете и председателят на КФН ще са с 6-годишен мандат, но първият заместник-председател, ръководещ управление "Надзор на инвестиционната дейност", ще има 5-годишен мандат, обясни след приетите изменения Мавродиев. Последователите му вече ще имат 6-годишен мандат. От своя страна първият член без портфейл ще е с 3-годишен мандат, а следващите избрани ще работят по 6 години в КФН.

Семинарът

При откриването на конференцията за повишаване на инвестиционната култура на българите Стоян Мавродиев заяви, че качеството на знанията е важно, за да се познават различните финансови продукти. "Това помага на хората да са добри потребители и да не стават жертва на финансови измами", каза Мавродиев. По думите му непознаването на финансовите продукти може да е опасно и да заплаши средствата на домакинствата. Новият шеф на небанковия надзор се ангажира да се работи по подобряване на нормативната уредба с цел по-голяма защита на потребителите на финансови услуги.

Атанас Христов

Земеделски производители ще получават по-лесно кредити

Възможността е за селските стопани, които получават субсидия за площ

Земеделските производители, които са кандидатствали за субсидии за площ през 2010 г., ще могат да получават кредити по-лесно. Това стана възможно след подписването на меморандум за разбирателство между Държавен фонд „Земеделие“ и 20 търговски банки.

Бързи пари

През тази година 120 хил. стопани са кандидатствали по Системата за единно плащане на площ

и Схемата за национални доплащания, което е с 26% повече от миналата година. За кампанията са предвидени 1 млрд. лв., от които 700 млн. лв. са от Европейския съюз, а 300 млн. лв. са от националния бюджет. Субсидията на декар е в размер 28 лв. По европейския регламент обаче изплащането може да започне от декември и ще продължи до 30 юни 2011 г.

След меморандума земеделските производители ще могат да разполагат с пари по-рано, например за сеитбата през есента. Изгодата е за всички страни, коментира председателят на Асоциацията на банките

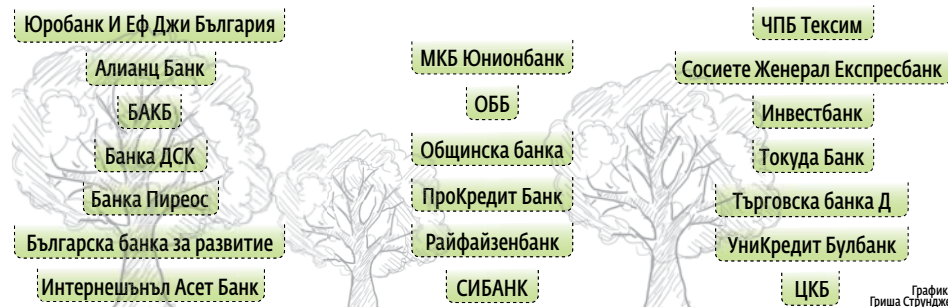
Асен Ягодин. За земеделците, които бързо получават пари, и за банките, които кредитират.

Как става

До две седмици областните дирекции на фонда ще започнат да издават удостоверения на производителите, които са кандидатствали за субсидия. С тях те могат да кандидатстват и за кредит. Размерът му ще бъде 90% от размера на парите, които ще получат по схемите за плащане. Т.е. ако един фермер има 100 дка земя, за която ще получи 2800 лв., може да тегли заем в размер на 2520 лв. Субсидията служи като залог за банката.

Филипа Рагионова

20 банки ще отпускат кредити за земеделските производители

СДС и БСП обявиха закона за земеделските земи за лобистки

СДС ще сезира Конституционния съд, ако промените бъдат приети

СДС ще сезира Конституционния съд, ако парламентът приеме промените в Закона за опазване на земеделските земи и Закона за собствеността и ползването на земеделските земи. Двата документа бяха приети на първо четене и според вносителите от ГЕРБ чрез тях ще бъде извършена т. нар. комасация, или уедряване на земеделските земи.

Перспектива за арендаторите

Основният спорен момент е, че собствениците на ниви, които искат да продадат земята си, ще бъдат задължени да я предлагат първо на арендатора, който трябва

да е сключил с тях договор най-малко за четири години. Според председателя на комисията по земеделие в парламента Десислава Танчева така фермерите ще имат сигурност за дълготрайно ползване на масивите, които обработват, и ще могат да планират бизнеса и инвестициите си в перспектива.

Лобизъм и комунизъм

„Това е връщане на комунизма и е насочено срещу частната собственост“, коментира председателят на СДС Мартин Димитров. Според депутата Михаил Михайлов поправката е нарушение на конституцията, защото нарушава правата на гражданите и частната собственост. Така ще се даде възможност на наемателите да определят цените, по които ще купят земята от собственика й. От

СДС ще внесат предложението да отпадне. Все едно да имате апартамент, законът да ви задължи да го продадете на наемателя на цена, която той ще определи, коментира Михайлов.

Списък на частните интереси

БСП съобщи, че следващата седмица ще представи списък със законите, които обслужват частни интереси. Сред тях е и Законът за собствеността и ползването на земеделските земи. Според лидера Сергей Станишев с него се създава монопол и поправката ще облагодетелства големите арендатори за сметка на малките собственици. Той също е на мнение, че се нарушава основен принцип на конституцията - правото на собственост.

Филипа Рагионова

► С промените собствениците, които искат да си продадат нивите, ще бъдат задължени да ги предлагат първо на арендаторите СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

„Това е връщане на комунизма и е насочено срещу частната собственост“

Мартин Димитров,
председател на СДС

► Изпълнителният директор на фонд „Земеделие“ Калина Илиева и зам.-председателят на УС на Асоциацията на банките в България Асен Ягодин СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

Кредит по ваш размер

от 8%
в евро

Гъвкаво и достъпно финансиране на вашия бизнес

www.dskbank.bg • Call center: 0700 10 375,
както и във всички поделения на Банка ДСК

банката ДСК
Доверието е взаимно

Кредити за малки и средни предприятия

Няма как да си осиновим частна фирма и да я субсидираме

Докато няма свободен пазар на газ, винаги ще има упреци, че не е договорено най-доброто

► **Господин Трайков, в понеделник, докато убеждавахте в „Шератон“ едни компании да инвестират в България, други заявиха „унищожават българската промишленост“ заради новите цени на природния газ.**

- Никой не унищожаваше българската индустрия с някакви волеви действия. Въпросът е, че имаме крайно неблагоприятна ситуация с такъв договор и такава формула на ценообразуване, които дават възможност за шоково увеличение на цената на природния газ. Но ние я направихме такава и искаме да променим това положение. Чрез субсидии обаче не може да се реагира. Трябва да има отворен пазар и на всички ни е ясно, че за това става дума.

► **Да, но при газа няма свободен пазар.**

- Няма и как да има, докато липсва физическата възможност за това. Макар че вече говорих с компании, които предлагат някаква алтернатива. Например доставка на втечен газ с трейлери. Аз казах, че подкрепям такава възможност, чакам оферта.

► **От „Агрополихим“ обаче казват: договорихме доставки на газ от „Мерлоуз“, но „Булгартрансгаз“ не ни разрешава.**

- Няма причини да е така, защото имаме формално либерализиран пазар. И ако сключиш договор с доставчик и „Булгартрансгаз“ има капацитет да го транспортира, не би трябвало да откажат. В ДКЕВР има жалби по този повод и чакаме да се произнесе.

► **Значи бизнесът не е прав да иска загържане на цени временно заради кризата?**

- Това означава държавата да плати разликата в сметката. Ще си изберем някои сектори, за които да плащаме част от сметката ли? Или ще плащаме за всички? И откъде ще

вземем тези пари? Това са въпросите, на които трябва да си отговорим. Ясно е, там, където природният газ е суровина, проблемът е изключително остър. И единственият начин да се разреши устойчиво този проблем е с пазарни механизми. Няма как държавата да си осинови едно частно предприятие и да го субсидира.

► **До края на тази година изтича един от договорите с „Газпром“ и трябва да се сключи нов. Това означава ли, че догодина ще има по-добри и прогнозируеми цени?**

- Това е единият начин. Но най-важното е да има свободен пазар. Докато няма свободен пазар, винаги ще има упреци, че не е договорено най-доброто.

Междусистемните връзки с Румъния и Гърция са решение в тази посока. За тези връзки обаче в България започна да се мисли едва след газовата криза през миналата година. Преди

разлика от втечения газ за компресирания не се изискват много скъпи и сложни терминали.

► **Оттук нататък това означава ли, че самите инвеститори трябва да бъдат много внимателни при избора на бизнес, които да не ги правят толкова зависими от енергийни цени и доставки? И самата държава започва ли да действа целенасочено да приоритизира някои сектори?**

- Ако ти използваш газа като суровина, би трябвало да имаш увереност, че цената му в България няма да те постави в по-неизгодно положение от конкурентите ти, да знаеш, че това не е фактор за конкурентоспособност. А това може да стане, когато твоята цена е сравнима с цената на конкурента ти, независимо дали върви нагоре или надолу. Въпросът е да няма географски диспропорции. И какво е решението за това - свободен пазар. Затова

” **Въпросът не е да се помага на някого в изкривен пазар, а да се изправи пазарът**

това 20 години никой не се е замислял.

► **Кога обаче те ще станат факт?**

- През 2012 г. Важно в този вариант е откъде ще идва газът. Той може да идва както по тръбите от Турция и Гърция, така и от терминал за втечен газ. А съвсем отделен вариант от междусистемните връзки би бил терминал за компресиран газ. Но там засега не можем да прогнозираме кога ще бъде готов, защото „Булгартрансгаз“ не е постигнал още съгласие с Азербайджан. Това е проект, по който работим. Но там не се изискват сложни технически решения. За

въпросът не е да се помогне на този или онзи в един изкривен пазар, а да се изправи самият пазар.

► **Същото ли важи и за отраслите, които се развиват на базата на евтина работна ръка?**

- Определено това не е верният път. Първо, защото това се променя, искаме или не искаме. В последните тринадесет години ръстът на заплатите е 300%. Ние искаме доходите да растат, съответно да расте и производителността. Все още над 40% от нашата добавена стойност идва от отрасли, които разчитат на евтина работна ръка или природ-

ни ресурси. Държавата обаче трябва да дефинира приоритетите си и те да са капиталово-интензивните сектори и тези, които разчитат на иновации и нови технологии. Това виждат сподели Министерството на икономиката, енергетиката и туризма пред правителството с предложение за стратегия.

► **Капиталово-интензивните сектори кои са?**

- Тежката промишленост, както и тези с висока степен на автоматизация.

► **Но там няма ли много енергоемки производства?**

- Не непременно енергоемки, не непременно с газ. Например производства, в които се използват машини с много висока степен на автоматизация. Те са много енергийно ефективни, обслужват се от малко работници. Разбира се, не трябва да се отказваме от

традиционни сектори като земеделие, добивна промишленост, но нашата цел е да видим какво още да направим извън традицията.

► **Как ще излезем от традицията - как може да се стимулира появата на нов сектор или нови продукти?**

- Това са сектори, свързани с нови технологии и автоматизация, на основаващи се на информационни технологии и автоматизация, на еко-технологии, на медицински технологии, фармацевция. Въпросът как да стимулираме това предприемачество не е толкова лесен. Но първо, трябва да се каже каква е визията на държавата. Затова ние заложихме до 2020 г. 2% от БВП да отиват за иновации и научноизследователски и развойна дейност в стратегическата рамка България 2020, от които половината очакваме да дойдат от бизнеса. За миналата година

този процент беше 0.32. Другата половина ще са от публични средства, включително и еврофондове. И това вече упражнява натиск върху министерствата при програмирането на евроресурсите за следващия период. И второ, казахме, че частните инвестиции в НИРД ще бъдат подкрепяни. В правилника към Закона за насърчване на инвестициите, който ще влезе в сила съвсем скоро, сме записали между 10 и 50% кешови субсидии за приоритетни проекти в такива производства. Разчитаме и на 200-те млн. EUR от инициативата „Джеремми“, на която успяхме да променим фокуса от кредитни линии към три фонда за дялово инвестиране точно към такива фирми - стартираци, малки, развиващи се иновативни фирми. Капиталът вече е внесен, започва процедура по избор на мениджъри на трите подфонда. Очакваме

Фуентес: Имате шанс за еврозоната през 2013 г.

Посланикът на Испания одобрява антикризисните мерки и търсенето на енергийна независимост

България все още има шанс да влезе в еврозоната през 2013 г. Тя едва ли ще може да напредне обаче, ако до 2011 г. не е излязла от кризата. Това коментира посланикът на Испания в България Н. пр. Хорхе Фуентес по време на дискусия за испанското председателство на Европейския съюз. „Не трябва да се бърза за присъединяване към еврозоната“, обаче допълни той.

Оценка отвън

„Ситуацията в България не е лоша и смятам, че посрещате кризата по правилен начин“, коментира за в. „Пари“ Фуентес. По думите му икономическите резултати на страната са по-добри в сравнение с други държави

в рамките на ЕС - и бюджетният дефицит е до 4%, и безработицата е под 10%, но в същото време има и още какво да се направи, за да се достигнат средните европейски стандарти, отбелязва той. По думите му в момента България изпълнява около 41% от показателите на ЕС.

Фуентес дава положителна оценка и на опитите на България да си извоюва енергийна независимост. По думите му два от четирите енергийни проекта на страната - АЕЦ „Белене“ и петролопроводът „Бургас - Александруполис“, са свързани с проблеми, които трябва да се решат, съответно финансов и екологичен. Като цяло обаче казва, че „усилията на страната да постигне енергийна независимост са абсолютно нормални“.

Предаване на щафетата

„Като цяло Испания се

справи добре с председателството на ЕС“, коментира Фуентес. Според него то ще бъде запомнено с две основни неща - опитите да се намерят начини за излизане от икономическата криза и коректното прилагане на принципите на Лисабонския договор. „Испанското председателство успя да идентифицира характера на кризата и да мобилизира международните сили, така че да се изправят срещу нея предимно с намаляване на разходи, по-добър контрол на бюджетите и умереност в потреблението“, казва Фуентес. Според него Испания е съдействала и за налагането на новите институции на ЕС - президента Херман ван Ромпой и министъра на външните работи баронеса Катрин Аштън. Направена бе и първата стъпка към създаването на Европейска енергийна общност.

В същото време обаче той отчете и че по време на испанското председателство не са се състояли срещи на върха със САЩ и между средиземноморските страни.

► Посланик Хорхе Фуентес

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

панското председателство не са се състояли срещи на върха със САЩ и между средиземноморските страни.

„Испания даде добро начало на тройното председателство на ЕС“, коментира Н. пр. Марк Михилсен, посланик на Белгия в България. Държавата, която представлява той, поема ротационното председателство на съюза от началото на следващия месец. Съгласно промените в Лисабонския

договор председателството на съюза е тройно, като се поема за срок от шест месеца от конкретна държава, но тя работи в тясно сътрудничество с още две. В първата „тройка“ влизат Испания, Белгия и Унгария. „Началото на тройното председателство беше успешно. Ние дадохме добър пример за координация и сътрудничество“, коментира Н. пр. Юдит Ланг, посланик на Унгария в България.

300

► млн. лева очаква министър Трайчо Трайков тази година от приватизацията на „Булгартабак“, Е.ОН, „Монтажи“ и още няколко малки компании

2%

► от БВП годишно ще заложи гържавата за иновации научноизследователска и развойна дейност

СНИМКА БОБИТОШЕВ

към края на годината да започне финансирането на проекти.

► А откъде ще гоугат тези 2 млрд. EUR инвестиции, които очаквате тази година?

- Поканихме от десетина бранша по 5-6 от найголемите инвеститори у нас и ги попитахме кои са основните теми, които им създават несигурност или пречат за нови инвестиции. След това ги попитахме - ако по тези теми работим заедно и правителството помогне, какви ще бъдат инвестициите им до края на годината. Отговорът беше около 2 млрд. EUR. Това ще са инвестиции основно в преработващата промишленост, във ВЕИ, в развитието на светодиодни лампи, компоненти за автомобили и др.

► А от приватизация?

- Според мен приватизацията, където е разумно, трябва

да стане по възможно найбързия начин. За „Булгартабак“ е ясно. Консултантът работи по сделката. Предварителната информация от инвеститорския апетит показва, че ситуацията не е толкова лоша и до края на годината би трябвало да има сделка. Смятам, че цената ще бъде добра, дори и при сегашните условия.

Разбира се, за продажбата на държавния дял в Е.ОН сега с последните решения на ДКЕВР за съжаление ще вземем по-малка цена, но все пак това е единственият начин държавата да вземе пари от тези 33%.

После, ред други компании - например „Монтажи“, което е в нашето министерство. То ще бъде едно от първите предприятия, защото е сравнително голямо и в добро състояние. Ще бъде апортирано в Държавната консолидационна компания, когато вече започне процедурата.

Мила Кисьова

ВЗЕМИ МАКСИМУМА ОТ ЛЯТОТО С GLOBUL MAX

ОТ **990** лв./месец

Открий повече забавления с **3 пъти повече** време за разговори с програми **GLOBUL MAX**.

Сега получаваш и много допълнителни SMS-и, MMS-и и MB за мобилен интернет в мрежата на GLOBUL.

GLOBUL

Нашият свят си ти

Броят на допълнителните минути, SMS-и, MMS-и и MB се определя от избраната програма и се предоставят за определен период в зависимост от срока на сключения от клиента нов договор. Пълна информация в търговската мрежа на GLOBUL и на www.globul.bg

Стрес тестът на банките ще се обвърже с държавния дълг

► За Бил Уинтърс, бивш главен изпълнителен директор на инвестиционната банка JPMorgan Chase & Co, тестът ще бъде възприет сериозно, ако включва реструктуриране на държавния дълг

СНИМКА BLOOMBERG

74.6

► млрд. USD трябва да добавят към капитала си общо 10 банки в САЩ след провеждането на стрес теста през 2009 г.

Резултатите от оценяването на устойчивостта на финансовите институции ще бъдат обявени през втората половина на 2010 г.

Стрес тестовете на банките в Европейския съюз трябва да оценяват риска за държавния дълг, когато се изчислява как ще се представят заемателите в случай на непредвиден шок в банковата система. Това се твърди в проектодокумент на ЕС за новата система за устойчивост на банките.

Проектодокументът

След две седмици в Брюксел финансовите министри на 17-те европейски страни ще се съберат да обсъдят стрес тестовете. Bloomberg News се добра до проекта. Според него Комитетът на европей-

ските банки надзорници (КЕБН), който провежда този тест, ще бъде помолен в тясно сътрудничество с Европейската централна банка да го разшири и да включи повече банки институции и повече страни. КЕБН е институцията, която координира националните банки регулаторни органи и дава препоръки относно тяхната политика в съответствие с европейските изисквания. Според проектодокумента „подходяща и обща методология трябва да бъде изработена колкото е възможно по-бързо, за да оцени устойчивостта на банките, включително и излагането им на суверенен риск“ (т.е. че правителствата може и да не извършат плащане по дълга си).

Неясноти

Идеята за стрес тестовете е добра, но повдига много въпроси. Не е ясно дали тестовете ще включват рисковете,

свързани с държавните дългове на Гърция, Португалия и други европейски страни. Намалването на стойността на гръцките облигации, дори и само за теста, може да бъде възприето като вероятност за просрочване на дълга и допълнително да притесни инвеститорите, посочва анализ.

Бил Уинтърс, бивш главен изпълнителен директор на инвестиционната банка JPMorgan Chase & Co, каза, че основният въпрос е дали стрес тестът ще включва реструктуриране на държавния дълг.

Обещания

Централната банка на Испания обеща да публикува резултатите от стрес тестовете като начин да подкрепи доверието на инвеститорите. Правителството на Германия заяви, че няма да принуждава финансовите институции да публикуват резултатите от този тест, като разчитат

на натиска на пазарите за прозрачност и за постигане на същите резултати.

Резултатите от стрес тестовете на отделните банки ще бъдат публикувани едновременно през втората половина на 2010 г. със съгласието на самите банки, както и методологията и макроикономическите подробности и ръста на загубите.

Икономистите обаче са твърде скептични към качеството на стрес тестовете, защото трябва да бъдат направени твърде прибързано. А пазарите може да бъдат успокоени само ако работата е свършена както трябва.

Миналата година стрес тест на 22-те най-големи банки в ЕС показа, че те може да преживеят и по-голяма рецесия, макар и със загуба от почти 400 млрд. EUR. Имената на финансовите институции не бяха посочени.

Икономическото доверие в еврозоната се подобрява

Съживяването на страните и повишеният износ дават положителни резултати

Доверието в икономиката на Европа неочаквано нарасна през юни заради отчетения световен растеж.

Показания

Индексът, който отчита очакванията на потребителите и бизнеса в 16-те страни с единната валута, се е увеличил от 98.4 пункта през май на 98.7 през юни, обяви Европейската комисия вчера. Икономистите от Bloomberg очакваха спад до 98.1 пункта. Данните са резултат от проучване сред 130 000 мениджъри и 40 000 потребители, проведено през първите две седмици на месеца.

Измерителят на доверието между потребителите се качи от минус 18 през май до минус 17 през юни. Прогнозите за индустрията се задържаха на минус 6 пункта, докато доверието в строителния бранш се смъкна от минус 30 на минус 28.

В отгелните страни

В Европа индексът на индустриалното доверие в Гърция се качи от минус 26 на минус 25 пункта, показват данните от вчера. Показателят за Португалия остава без промяна на минус 13, на Испания се увеличава от минус 15 през май на минус 12. Индексът на индустриалното доверие в Германия, най-голямата европейска икономика, нараства от минус 2 на минус 1.

Измерителят на доверието на производителите за поръчките за износ е намалал от минус 29 през миналия месец на минус 25 през този. Индексът на очакваната безработица също е намалал с един пункт до минус 9.

Износът от страните в еврозоната наистина тръгна нагоре и помогна на икономиката да се закрепил, но безработицата през април стигна най-високото си равнище от 12 години насам. През юни услугите и индустрията забавиха ход за втори пореден месец, а доверието на инвеститорите в Германия падна най-много от октомври 2008 г.

► Еврозоната отчита покачване на доверието както от страна на бизнеса, така и от потребителите

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Производството в Япония намаля

Нарасналата безработица и спадът в потреблението говорят за забавяне на икономическия растеж

Икономическото възстановяване на Япония, втората по големина икономика в света, забави ход през май. За това говорят спадът на потреблението, увеличеният ръст на безработицата и намаленото индустриално производство.

Потребление

Разходите на домакинствата през май са се свили с 0.7% спрямо същия месец година по-рано. Потребителите харчат по-малко заради спирането на мерките за стимулиране от страна на правителството. Домакинствата разчитаха на държавните програми за подпомагане на покупки на коли и електроуреди, но те не успяха да предпазят страната от дефлация. Средният месе-

чен доход на домакинство е намалал на годишна база с 2.4% до 4714 USD.

Икономика

Безработицата стигна 5.2% през май от 5.1% през април, отчитайки нарастване за трети пореден месец и достигайки най-високо ниво от декември, съобщава статистическата служба в Токио. Индустриалното производство е намалало с 0.1% спрямо април, което е спад за първи път от три месеца. Износът е намалал с 1.7%. Износът, и то най-вече към Азия, е локомотивът, който движи икономиката на страната. Макар и висок, той намалява всеки месец от януари насам.

Бизнесът планира да увеличи производството с 0.4% през юни и 1% през юли, сочи статистика на министерството на търговията.

Данните са предупреждение към управляващите, че е твърде рано да затягат фискалната политика.

Русия и САЩ са лидери по протекционизъм

► Председателят на МТК Виктор Фунг предупреждава за опасността от воденето на политика на протекционизъм

СНИМКА BLOOMBERG

Във време на възстановяване на икономиката трябва да паднат бариерите пред търговията, настояват големите икономисти

Русия и САЩ са първенци по най-протекционист-

ки търговски мерки сред двадесетте индустриално най-развити страни. Това показва класиране на Международната търговска камара (МТК). Индия и Аржентина заемат трето и четвърто място, докато Китай е шести след Бразилия. Саудитска Арабия е страната с най-

малко мерки, насочени към защитаване на собствената търговия.

Решения на Г-20

На срещата на върха в Канада на 27 юни ръководителите на страните членки на Г-20 обещаха да се противопоставят на

протекционизма и отново потвърдиха решението си да не издигат бариери пред инвестициите и търговията. Въпреки това обаче държавите предприемат стъпки за предпазване на индустриите си от международната конкуренция.

Коментар

„Изводите от този доклад трябва да послужат като напомняне за опасността от протекционизма“, заяви председателят на камарата Виктор Фунг. „Във време на икономическо възстановяване като сега светът се нуждае от по-малко бариери пред търговията.“

Анализът на МТК се основава на данни от Global Trade Alert, осигурени от Центъра за икономическо изследване в Лондон, който се бори да премахне дискриминационните мерки на правителствата срещу търговските партньори.

Договаряне Оскъпяването на “Люлин” ще се реши до дни

До края на седмицата оскъпяването на автомагистрала “Люлин” трябва да мине на второ четене в Народното събрание. Другата седмица трябва да има дебат в Министерския

съвет, а след това и съгласуване с министерството на транспорта. Регионалният министър Плевнелиев обясни, че от бюджета за тази година трябва да бъдат отпуснати 63 млн. лв. за строителството на аутобана. А останалите 21 млн. лв. от допълнително договорените 84 млн. лв. се предвижда да бъдат осигурени от държавните пари

през 2011 г. При проверка на място е установено, че строителните дейности за завършени на 62%, заяви още Плевнелиев. Крайните срокове, в които трябва да бъде завършена магистралата, не се променят. Ако те не бъдат спазени, неустойките, които правителството трябва да плати по неизпълнение на програма ИСПА, са 14 млн. EUR.

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ

Рекламатор:
Мирослав Иванов
mivanov@pari.bg
тел. 4395-867

Реклама:
Станислава Атанасова
satanasova@pari.bg
тел. 4395-851

“Холдинг Пътища” с най-ниска оферта за Лот 4 от “Тракия”

Комисията отстрани от участие строителя на Лот 2 “Трейс”

Сдружение “Тракия IV”, в които участват няколко компании на Васил Божков, предложи най-ниската цена за строителството на Лот 4 от автомагистрала “Тракия”. Консорциумът твърди, че може да построи отсечката между Ямбол и Карнобат за 174 705 600 лв. без ДДС. В обединението влизат девет български фирми, сред които са: “Холдинг Пътища”, “Мостстрой”, “Пътинженеринг” и “Галчевинженеринг”.

Общата дължина на последния участък от магистралата е 47.7 км. Така на практика сдружението “Тракия IV” предлага да изгради магистралата за 3.66 млн. лв. на километър. Предвиденото време за строителството е 28 месеца, а първата копка трябва да бъде направена в началото на септември.

Другите предложения

На второ място се класира сдружение “Балканстрой - Гранит” с оферта от 198 380 000 лв. Консорциум “Български автомагистрала - Кабиле” офертира цена

от 204 млн. лв. Гръцката “Актор”, която спечели строителството на Лот 3 от аутобана, се нареди на четвърто място с оферта от близо 239 млн. лв. След нея е австрийската “Алпинебау” с предложение от 252 295 649.09 лв. Най-висока цена за строителството на Лот 4 беше предложена от другата австрийска фирма “Щрабаг”. Нейната оферта е над 283 млн. лв.

Предложенията на фирмите са в рамките на възможното 30% отклонение, каза Росен Плевнелиев, министър на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ). По думите му офертите на участниците влизат в рамките на бюджета, който МРРБ предвижда за строителството на участъка.

Отстранени

Ценовите предложения на 7 участници не бяха отворени от комисията. Сред отстранените фирми е обединение “Автомагистрала Трейс”, което строи Лот 2 от магистралата. На още пет консорциума и една фирма участието беше

прекратено. Това са обединенията “Терна-Сиенит - Лот 4”, “Приморие - Евроасфалт”, “Конструкционес Рубау - Пътстрой”, “АБСКИ - Тракия Лот 4” и “БТП - Агромакс”. Компания “АЗВИРТ” също остава извън класирането. До 5 работни дни комисията трябва да изготви предложение за изпълнител. След това то подлежи на съгласуване с Управляващия орган на проекта - министерството на транспорта.

Прегстоящо

До края на следващата седмица предстои да бъде подписан договорът за строителството на Лот 3 от “Тракия”. През тази седмица трябва да бъде готово разрешението за строителство на участъка. Както и изпълнителят на консултантската услуга. Това са последните необходими елементи, за да може да се подпише договорът за изграждане, обясни още Плевнелиев. Днес в Агенция “Пътна инфраструктура” предстои отваряне на ценовите предложения за надзор на строителството на Лот 4.

Николема Цветкова

► Строителните процедури за изграждането магистрала “Тракия” вървят по преварителния план, даже някои лотове са преоу графика, подчерта министър Плевнелиев

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

SAP отчита съживяване на пазара на бизнес софтуер

Европейското финансиране може да помогне за възстановяване на продажбите

Леко съживяване на пазара на софтуер за автоматизиране на бизнес процеси отчита един от най-големите играчи у нас SAP. “Една от основните причини за това са програмите за европейско финансиране”, коментира изпълнителният директор на компанията за страната ни Петър Миленков. По думите му обаче възобновяването на търсенето е било краткотрайно и в момента интересът вече не е толкова голям.

Продажби

На българския пазар се

► Кризата е добро време за инвестиция в системи за управление на бизнеса, смята Петър Миленков, изпълнителен директор на SAP

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

предлагат общо 31 ERP системи, показват данните на анализаторите от CBN България. Подобен софтуер използват компании от 51 сектора на икономиката.

Най-големите потребители на такъв софтуер са хранителната индустрия, машиностроенето и химическата индустрия. Системната интеграция обаче пострада

значително от икономическата криза и замразяването на разходите на бизнеса, което намали инвестициите в подобни решения и у нас.

“Тежката икономическа ситуация обаче има и положителен ефект за пазара на решения за управление на бизнес процесите”, смята Миленков. Според него се наблюдава все по-голям интерес и на малки и средни компании към продуктите на компанията му. “Причината за това е оптимизацията, която предоставят подобни решения”, смята той. Според него освен бизнес процесите тези тип решения управляват и връзките с клиенти, доставките и всички останали аспекти на бизнеса. “Което от своя страна увеличава конкурен-

тоспособността на компаниите и има дава предимство по време на криза”, добавя той. Затова и част от българските компании проявяват интерес към инвестиране в подобни системи.

Стимул

По думите на Миленков пазарният дял на SAP у нас е 35%. “Имаме около 200 клиента в България, от които 67 са чисто български компании”, казва той. От тях 24 нови клиента са от сегмента на малкия и средния бизнес, показват данните на компанията.

Един от основните стимули за развитието на пазара на подобни решения са европейските програми, които помагат за увеличаване на конкурентоспосо-

бността на предприятията. И интересът на малкия и средния бизнес към такива решения. Това е голямата разлика на пазара на софтуер за автоматизиране на бизнес процесите сега и преди няколко години. Вече и малките компании осъзнават, че имат нужда от такива решения, с които да се отличат от конкурентите си и да подобрят работата си, смята Миленков.

Христо Ласков

35

► процента е пазарният дял на SAP в България, показват данните на компанията

Световното първенство по футбол раздвижи пазара на бързи кредити

Кредитиращите дружества отчитат лек ръст в обема на отпуснатите заеми

Световното първенство по футбол се оказа единственият двигател, който е в състояние да раздвижи пазара на бързи кредити. Небанковите компании са най-силно представени в магазините за черна и бяла техника, а от началото на Мондиала се наблюдава бум на продажбата на телевизори.

Обеми

Към този момент по-голямата част от реализираните обеми на кредитиране са именно чрез кредити за техника, които се реализират в търговската мрежа. Веригите за техника привличат клиенти с промоции за разсрочено плащане без оскъпяване, а компаниите за бързи кредити реализират повече кредити. "Синергията между магазините и кредитиращите компании е много добра", каза изпълнителният директор на "Ти Би Ай Кредит" Валентин Гълъбов. Според изпълнителния директор на "УниКредит Консумър Файненсинг" Пиер-Ив Геган предлаганите безлихвени заеми връщат клиентите в магазините. Той обаче все още не определя тази тенденция като стабилна. Според Валентин Гълъбов обаче няма особена разлика в сравнение със същия период на 2009 г. Нещата са същите, но хората свикнаха с кризата, каза той.

Разпределение

Около 80% от пазарния дял при бързите кредити се държи от четири компании. Това са "Ти Би Ай Кредит", "БНП Париба Лични Финанси България", "УниКредит Консумър Файненсинг" и "КредиБул". Не може да се каже с точност коя компания какъв пазарен дял държи, признава мениджърите на компаниите. "Причината за това е, че не се води об-

ща статистика, а от друга страна, всяка компания е насочена към определен тип кредити (целеви, кешови или кредитни карти)", обясни Валентин Гълъбов.

В края на първото тримесечие на 2010 г. имаше спад от 32% на годишна база, а обемът на отпуснатите кредити намалю до 1.70 млрд. лв.

Вече се наблюдава леко раздвижване, обясниха шефовете на водещите компании. Те очакват през лятото да има лек ръст. "В края на годината обемът на отпуснатите заеми ще се увеличи с около 10-15%", прогнозира Гълъбов.

Цената на финансирането

Кризата и високият процент необслужвани кредити не изплашиха небанковите финансиращи дружества и те запазиха лихвените нива въпреки очакванията, че услугите им ще се оскъпят. "Логиката на компаниите за бързи кредити е, че няма смисъл да се увеличават маржовете, защото те са доста големи", твърди Гълъбов. Според Луик льо Пишу, изпълнителен директор на "БНП Париба Лични Финанси България", пазарът е намерил своя баланс и сегашните нива са в резултат на конкуренцията.

Тези лоши, лоши кредити

През първото тримесечие на годината необслужваните заеми в портфейлите на компаниите за бързи кредити стигнаха до 14.7%. Спрямо същия период на миналата година това е увеличение с 5.2%, а спрямо "златния" период на бързите кредити - 2007-2008 г., увеличението е 8%. Въпреки това мениджърите на кредитиращите дружества не са притеснени. По думите на Геган големите дружества са успели

да подобрят резултатите си по отношение на необслужваните заеми. "В периоди, когато кредитното портфолио на компаниите не се увеличава, е логично коефициентът на лошите кредити да нарасне", каза Луик льо Пишу. Валентин Гълъбов пък обясни, че кредитите, които са отпуснати в период на криза, са по-сигурни и компаниите не очакват нови сериозни ръстове при необслужваните заеми.

Печалбата

Никоя от компаниите не посочи каква печалба е реализирала от началото на годината. Официална статистика за това не се води, но мениджърите на водещите кредитиращи дружества признаха, че печалбите са намалели. Това обаче е нормално в периоди, когато обемите на финансиране намаляват, а необслужваните кредити в портфейлите се увеличават. "Тези, които са по-консервативни, отделят повече средства за провизии и респективно печалбата им се свива", обясни Гълъбов.

Финансирането

В много от прогнозите за банковото финансиране се посочва, че трезорите ще имат трудности около набавяне на външно финансиране. Небанковите дружества обаче нямат проблеми в тази посока, а причината е, че имат достатъчно пари. Те се финансират с дългосрочни кредитни линии, които отпускат за по-кратки срокове на по-високи лихви. "Свитото търсене не е наложило да прибегваме към ново финансиране и заради това не може да кажем дали ще имаме трудности", каза председателят на Българската асоциация за потребителски кредит.

Рагослава Димитрова

Продажбата на телевизори носи основните приходи както за магазините за черна и бяла техника

Мнения

Очакваме спадът в печалбите да намалее

Пазарът на бързи потребителски кредити е все още под въздействието на кризата. През първото тримесечие на 2010 г. имаше намаляване на потреблението в сравнение със същия период на 2009 г. Сравнявайки първите три месеца на 2009 и на 2010 г., НСИ отчете понижение в търговията на дребно с 12%. При търговията с домашна техника, обзавеждане и други стоки за бита спадът е със 17%. При компютрите и комуникационната техника е 22%. През второто тримесечие

Луик льо Пишу, изпълнителен директор на "БНП Париба Лични Финанси България"

През второто тримесечие на 2010 г. наблюдаваме леко повишаване на потреблението

на 2010 г. наблюдаваме леко повишаване на потреблението на месечна база, но все още е твърде рано да се говори за тенденция. Очакваме то да продължи и през третото тримесечие.

Предходната година беше година на значително понижаване на печалбите на компаниите за потребителски кредити. Основната причина за това е повишеният риск. За 2010 г. очакваме подобряване на ситуацията. При нас делът на кредити-

те в просрочие е по-висок от средния за пазара, тъй като отпусканите от нас заеми са без обезпечение. В периоди, когато кредитното портфолио на компаниите не се увеличава, е логично коефициентът на лошите кредити да нарасне, тъй като кредитният риск се появява с период на закъснение във времето след предоставянето на кредита. Допълнително този коефициент зависи много и от политиката на компаниите относно продажбата на лоши кредити и тяхното отписване.

Безлихвените заеми

Пазарът все още е доста неустойчив в сравнение с 2009 г. Докато през първото тримесечие на 2010 г. продажбите на кредити бяха с около 20% по-ниски от тези за същия период на 2009 г., от пролетта се наблюдава раздвижване на пазара. Мондиал 2010 определено оказва положителен ефект, особено в сферата на ТВ продажбите.

През 2009 г. финансови резултати на

Пиер-Ив Геган, изпълнителен директор на "УниКредит Консумър Файненсинг"

Ръстът в потребителското кредитиране ще бъде неостоянен до края на годината

Футбол кредити

през второто тримесечие

да техника, така и за компаниите за бързи кредити

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Привличат клиенти

дружествата за потребителски кредити бяха сериозно засегнати от нарастващия риск. Много клиенти изпитват затруднения да обслужват задълженията си.

Лихвените проценти са повече или по-малко стабилни, а предлаганите безлихвени стокови кредити връщат отново клиентите в магазините. Въпреки това, не мога да определя тази тенденция като стабилна, тъй като

рискът на българския пазар все още създава затруднения.

Ръстът в потребителското кредитиране ще бъде непостоянен до края на годината и няма да се изненадам, ако наблюдаваме неблагоприятна тенденция в продажбите през лятото. Все още съм предпазлив в прогнозите си за продажбите, тъй като се наблюдава много голяма несигурност по отношение състоянието на икономиката.

Интервю Валентин Гълъбов, председател на Българската асоциация за потребителски кредит

Очаквам 15% ръст до края на годината

Годишният процент на разход по тези кредити е около 30

► **Господин Гълъбов, как се развиват т.нар. бързи кредити за първото шестмесечие? Каква е разликата спрямо същия период на миналата година?**

- Разликата е, че свикнахме с кризата. Нищо различно не се е случило в България. Повечето икономически сектори са в очакване нещо да се случи, напрежението нараства... В момента няма информация безработицата да се увеличава, което е много важно за кредитирането.

Апетитът към потребителски кредити е константна величина в последната година. Търсенето на потребителски кредити се запазва на едни и същи нива. Основните играчи имат балансирано сегментиране на пазара. Той е разпределен не поравно, но все пак...

► **Какъв е обемът на кредитите, които са отпуснати от началото на годината, и каква е разликата с миналата година?**

- Зависи какво е финансирането - има целево финансиране, кешови заеми и кредитни карти. Трудно е да се сравни, защото всяка от небанковите институции е сегментирана в един продукт и по-малко в друг. Някои компании се насочват към целеви кредити и кредитни карти. Други дружества са специализирани във финансирането на крайно нуждаещи се. Трудно е да се определи кой какъв пазарен дял има.

Миналата година се реализираха подобни нива, разминаване има в различните месеци. Общият обем обаче е в почти същия размер.

► **Как се променя печалбата на дружествата?**

- Печалбата е функция от провизиите, които се заделят. Тези, които са по-консервативни, отделят повече средства за провизии и респективно печалбата им намалява. Печалбите са по-ниски, защото обемите на

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

„Кредитите, отпуснати по време на криза, са много по-сигурни, защото хората са по-разумни и не взимат заеми за всичко

кредитиране са по-ниски. Спадът в обемите за 2009 спрямо 2008 г. беше около 50%. Тази година е горе-долу същият. Ще има ръст на обемите около 10-15%, ако икономиката се раздвижи. Ако се появи очакване за излизане от кризата, хората ще се насочат към кредитите.

► **Засега обаче прогнозите се разминават с реално случващото се...**

- Това е така, защото в България не се оправдават очакванията за усвояване на европейски пари и все още не са тръгнали инфраструктурните проекти. Това са основните причини.

► **Променяха ли се лихвите?**

- Бързите заеми са рискови във всяко време - и

в криза, и извън криза. Нивата на лихвите се запазиха същите. Логиката на небанковите дружества, които членуват в Асоциацията за потребителски кредити, се водят от една и съща логика - няма смисъл да се увеличават маржовете, защото те са доста големи. Нивата им са такива, защото са с голяма доза риск.

► **Какви са средните лихвени нива, на които отпускат кредити небанковите дружества?**

- Годишният процент на разход е около 30. Това двуцифрено число, което на пръв поглед стряска, се компенсира от синергията, която се създава от финансовите институции и търговските вериги. При правене на промоции веригите се лишават от част от печалбата, финансовите компании също и се получават промоции с малка лихва или с нулева лихва.

► **Лятото е по-активен сезон, наблюдавате ли вече някакво раздвижване?**

- Да, в момента телевизорите се продават на промоции. Обикновено хората вземат пари за ремонти, но те няма да се отпускат

сега. Ръстът би могъл да дойде есента, ако икономиката тръгне нагоре и хората се успокоят. Очаквам през 2010 г. да има 10-15% ръст на отпуснатите заеми.

► **Към първото тримесечие общият дял на необслужваните заеми за всички дружества беше 14.7%, променил ли се е той през второто тримесечие, което вече преминава?**

- Кредитите, отпуснати по време на криза, са много по-сигурни, защото хората са по-разумни и не взимат заеми за всичко.

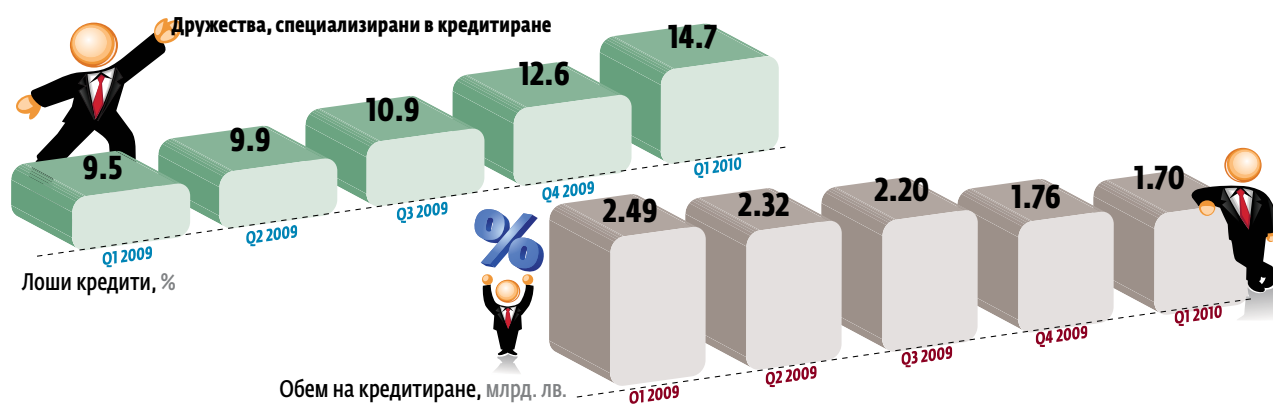
► **Очаквате ли след кризата хората да се върнат към неразумното си поведение?**

- Ще се върнат, но няма да е скоро. Иначе - всяко нещо се забравя.

► **Кризата затрудни ли финансирането на небанковите финансови дружества?**

- Не знам дали се е затруднило, защото имаме достатъчно пари. Свитото търсене не е наложило да прибегваме към ново финансиране.

Рагослава Димитрова

“Титан” ще чисти най-много райони в София

Резултатите от конкурса ще са ясни до седмица

“Титан” най-вероятно ще чисти 9 района в столицата. Чрез три консорциума със свързани фирми дружеството участва в конкурса за извозване на боклука от 17 района.

“Титан - АС” ЕООД участва пряко в консорциума “Титан София-център” и чрез “Нелсън чистота” в “Титан София-изток”. Те са единствените участници, допуснати до отваряне на ценовите оферти за почистването на столицата за районите “Средец”, “Лозенец”, “Студентски” (първа зона), “Възраждане”, “Оборище” и част от “Триадица” (седма зона) и “Искър”, “Панчарево” и “Кремиковци” (трета зона). Така, ако не бъдат открити нарушения при ценообразуването за различните дейности - събиране и извозване на битови отпадъци, снегопочистване и т.н., дружеството ще спечели, обясниха от столичното кметство след отварянето на ценовите предложения. “Резултатите от конкурса за почистване на 20 района в София ще бъдат готови до седмица”, обясни секретарят на Столичната община Ралица Стоянова.

тарят на Столичната община Ралица Стоянова.

Президиумски избор
В същата ситуация са и оцелелите кандидати за трета и четвърта зона в конкурса - “А.С.А. - България” и консорциум “АЕС - Х - Батпел”. Дружеството кандидатства за районите “Изгрев”, “Слатина”, “Подуяне”, а консорциумът - за “Илинден”, “Надежда”, “Сердика”.

Конкуренция
Реална надпревара ще има само при обособените пета и шеста зона в конкурса, в които влизат районите “Банкя”, “Връбница”, “Нови Искър”, “Красно село” и “Красна поляна”. За тях в ценово съревнование са по два кандидата. За пета зона това са консорциумите “Росал България” и “АЕС - Х - РТК”. За “Красно село” и “Красна поляна” реални конкуренти са обединенията “Щабаг Умвелт Сървис” и “Евроимпекс”.

Отстранените
Останалите 6 участника от общо 14 са дисквалифици-

рани. Това са компанията “Екобулсорт”, общинската фирма “Чистота - Искър”, обединение “Еко Нелсън”, консорциумите “Уейст солюшънс”, консорциумите “Титан София-запад” и “Унитрейд чистота”. Мотивите за отстраняването не бяха обяснени. Компаниите разбраха от журналистите след отварянето на офертите, че са дисквалифицирани, защото имената на допуснатите участници и предложените цени, както и за кои зони кандидатстват, не бяха прочетени ясно.

Сага
Очакванията са, че поне някои от отстранените шест играча ще обжалват конкурса. Така те може да забият прът в колелата и да попречат на спечелили да започнат да чистят столицата от 1 септември. В конкурса са включени 19 района и част от “Триадица”. Другата й част, както и “Младост”, “Люлин”, “Овча купел” и “Витоша” се почистват от 1 май от “Заубермахер България”.

Красимира Янева

► Секретарят на общината Ралица Стоянова отвори ценовите оферти на допуснатите 8 кантугама

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Shell и “Макдоналдс” откриха шести съвместен комплекс

Новият обект се намира на магистрала “Струма” и открива 60 работни места

Нов търговски комплекс - бензиностанция Shell и ресторант “Макдоналдс”, бе официално открит край пернишкото с. Студена в присъствието на премиера Бойко Борисов, министър Росен Плевнелиев и посланиците на САЩ, Холандия и Великобритания.

Това е шестият съвместен обект на двете компании в България. С неговото откриване се създават 60 нови работни места.

Локация

Комплексът се намира на новата отсечка на магистрала “Струма”, на 7 км от разклона за Перник. Той е стратегически за двете компании и ще обслужва денонощно натоварения трафик на международния път. За тази цел Shell Студена е оборудвана с две високодебитни ТИР колонки, а ресторантът на “Макдоналдс” предлага McDrive и McCafe.

► Камелия Славейкова, изпълнителен директор на Shell България, и Балаш Ерени, директор Продажби на Shell за Централна и Източна Европа, подчертаха, че партньорството с “Макдоналдс” е много успешно

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Сътрудничество

Партньорството между двете компании датира от 1997 г., когато бе открит първият съвместен комплекс в Пловдив. Балаш Ерени, директор Продажби на Shell за Централна и Източна Европа, обяви и началото на маркетингово-

то сътрудничество между двете компании.

“Макдоналдс” ще бъде партньор на Shell в България в дългосрочната програма за лоялност Smart, като клиентите на компанията ще имат възможност да трупат Smart точки вече и в 5 избрани обекта на веригата за бързо

хранене. Заедно двете компании ще изградят и детска площадка в близкото село Студена като израз на социално отговорната политика, която и двете компании споделят, каза и Иван Лисиков, управляващ директор на “Макдоналдс България”.

Ани Кожжаиванова

“Дружба стъкларски заводи” раздаде над 7 млн. лв. дивидент

Продажбите и печалбата на стъкларския завод намаляват

“Дружба стъкларски заводи” АД е поредната публична компания, която през тази година зарадва акционерите си с дивидент. Инвеститорите в дружеството решиха да си разделят 7.12 млн. лв. от печалбата за 2009 г., което прави 0.133 лв. дивидент на акция. Последната дата за сключване на сделки с книжа, които имат право на дивидент, е 9 юли 2010 г.

Спаг

За първото тримесечие на тази година стъкларският завод отчете 18.1% спад на продажбите, които се свиха до 34.93 млн. лв.

Това оказва натиск и върху общите приходи, които се понижиха с 18.3% до 34.94 млн. лв. Общите разходи за дейността на предприятието намаляха с 10.3% до 32.5 млн. лв.

По-бавният темп на свиване на разходите доведе до 57.8% спад на печалбата. За първото тримесечие на тази година положителният финансов резултат на компанията е 2.4 млн. лв. спрямо 5.7 млн. лв. в края на март 2009 г.

Сгелку

Последната сделка с книгата на “Дружба стъкларски заводи” е от 14 юни, когато 812 лота смениха собственика си на цена 3 лв. за акция. Пазарната капитализация на предприятието е 160.55 млн. лв.

Атанас Христов

812

► лота смениха собственика си при последната сделка на БФБ

2.4

► млн. лв. е печалбата на завода за първото тримесечие на 2010 г.

Siemens очаква силно трето тримесечие

Според технологичния гигант търсенето на медицинска апаратура и енергоспестяващи крушки ще го изведе на печалба

Най-голямата компания в областта на електрониката и електротехниката Siemens AG очаква силно трето тримесечие на настоящата година. Прогнозите на технологичния гигант са, че търсенето на различни автоматизирани решения, медицинска апаратура и енергоспестяващи електрически крушки ще продължи да бъде високо и през следващите три месеца. Още на 29 април компанията повиши перспективите си за приходите от изграждането на нови електроцентрали, строежа на модерни локомотиви, както и производството на медицинско оборудване.

Според последните изчисления през следващите три месеца поръчките и печалбата ще надхвърлят резултатите спрямо същия период на миналата година

и ще стигнат нива, невиджани през последните две години. В момента очакванията са насочени основно към нововъзникващите пазари.

Медицинска техника

Според главния финансов директор на Siemens Джо Кесър най-големите надежди за високи печалби са насочени към отдела за производство на медицинска апаратура, където се очаква силен ръст за третото тримесечие на годината. Същото е и положението при продажбите на автоматизирани решения за индустрията, където ръстът на печалбата трябва да надхвърли този от миналата година. От цифрите, които Кесър обяви, става ясно, че през второто тримесечие печалбата от трите отдела - енергетика, здраве и индустрия, ще достигне 2.1 млрд. EUR (2.57 млрд. USD).

ИТ разработку

Негативни са очакванията единствено за отдела, свързан с разработването на ин-

формационни технологии, където в момента компанията изостава. За второто тримесечие разработките в този сектор не оправдават вложените средства, а прогнозите за следващия период също са за загуби. В момента компанията е в процес на съкращаване на 4200 работни места от този отдел, а на по-късен етап това звено ще бъде продадено.

Нови рекорди

За настоящата финансова година, приключваща на 30 септември, от Siemens очакват така наречената секторна печалба да нарасне до нови рекорди и да надвиши спечелените през миналата година 7.47 млрд. EUR.

От началото на годината акциите на компанията поскъпнаха с над 16%, а в сравнение с година по-рано се наблюдава покачване на цената с повече от 60%. На борсата във Франкфурт книгата на компанията се търгуваха за 75.18 EUR, което е понижение с 1.7% спрямо търговията в понеделник.

► Най-големите надежди са насочени към отдела за производство на медицинска апаратура, каза гл. финансов директор на Siemens Джо Кесър СНИМКИ BLOOMBERG

България и Румъния ще решават за придобиването на Plus

► Германската верига супермаркету Lidl иска да навлезе на българския и румънския пазар чрез закупуване на дискаунт магазините Plus

ЕК върна на националните регулатори одобрението на плановете на Lidl да купи дискаунт веригата

Европейската комисия върна разглеждането на сделката за придобиване на веригата магазини Plus в България и Румъния на националните антитръсто-

ви органи на двете страни. Съгласно договореното германската верига супермаркети Lidl трябва да купи дискаунт веригата, която в момента е собственост на друга германска компания Tengeltmann. ЕК е одобрила молбата на българския и румънския регулатор решението за одобрение на сделката да бъде взето от тях. Сред доводите си ко-

23

► магазина Plus в България ще станат собственост на Lidl

96

► обекта Plus в Румъния ще минаат под контрола Lidl

мисията посочва, че предварителното разглеждане показва, че придобиването ще засегне конкуренцията само на тези два пазара.

Обекти

Съгласно параметрите на споразумението между двете компании Lidl ще поеме контрола върху всичките 96 магазина Plus в Румъния, в които работят над 2000 души, и още 23 обекта в България с 820 души служители. Чрез сделката Lidl ще навлезе на двата пазара.

Дейност

Plus навлезе на румънския пазар през 2005 г. През миналата година веригата реализира продажби на стойност 300-400 млн. EUR. През 2007 и 2008 г. Plus продаде дейността си в повечето европейски страни. В последните години дискаунт веригата развива дейност в Австрия, Румъния и България.

Agricultural Bank подготвя най-голямото IPO в света

Държавната банка занижи с 23% очакванията си за приходите от емисията

Китайската държавна банка Agricultural Bank of China подготвя най-голямото първично публично предлагане в света на стойност 23.2 млрд. USD, обяви Associated Press. Сумата, която държавната институция се надява да набере, е с близо 23% по-малко от първоначално изчислените 30 млрд. USD.

Занижени прогнози

Прогнозите обаче се провалиха, след като пазарът не се реши да оцени акциите на банката по-високо от конкурентите ѝ с по-добра рентабилност. Въпреки намалението излизането на борсата все пак ще успее да задмине предишния рекордър, който отново беше от Китай - листването на Industrial and Commercial Bank of China през 2006 г. за 21.9 млрд. USD.

Цени

Листването на акциите ще

стане едновременно на шанхайската и хонконгската борса съответно с 22.23 млрд. и 25.41 млрд. броя книжа. Ценовият диапазон е определен на 0.37-0.39 USD на акция за борсата в Шанхай и 0.37-0.45 USD за тази в Хонконг, но анализатори вече изказаха притеснения, че е възможно ценните книжа да не се търгуват на толкова високи нива. Финалният ценови диапазон ще бъде оповестен на 7 юли т.г. - 8 дни преди самото IPO, насрочено за 15 юли в Шанхай и 16 юли в Хонконг.

► Държавната банка Agricultural Bank of China очаква 23.2 млрд. USD приходи от IPO-то

Йената постави рекорд спрямо еврото

Японската йена отчече ново повишение спрямо основните валути, а в кръстосания курс с еврото достигна деветмесечен рекорд. На последната сесия котировката финишира на 107.69 JPY/EUR, което е увеличение с 1.85%. Задълбочаващите се финансови проблеми в Европа насочиха инвеститорите към японската валута като сигурно убежище за своите активи.

Според анализатори проблемите на еврото се дължат на края на най-мощната програма за кредитиране на банковия сектор от страна на ЕЦБ. В четвъртък е падежът на едногодишните кредити в размер на 442 млрд. EUR, отпуснати преди година от институцията при лихва от 1%.

Нежеланието на централната банка да удължи програмата води до очаквания за свиване на кредитирането в еврозоната и нови проблеми за банковия сектор. За момента особено активни в лобирането за удължаване на програмата са испанските банки, за които ЕЦБ се явява почти единствен източник на заеми.

Еврото се срива с 0.92% спрямо швейцарския франк до рекордните 1.3221 CHF/EUR заради

▶ Японската икономика продължава да поддържа ниска зависимост от външни капитали

СНИМКА REUTERS

Георги Георгиев
ggeorgiev@pari.bg

” На последната сесия валутата се котираше за 107.69 JPY/EUR, което е увеличение с 1.85%

спекулациите, че централната банка ще се въздържа от каквото и да е намесване на валутния пазар, тъй като икономиката на страната е в подем и рискът от дефлация в момента е оставен на страна.

Йената регистрира своеобразен седемседмичен рекорд и спрямо долара, като котировките там бяха на нива 88.7 JPY/USD. Основната причина за това станаха опасенията, че данните за американската икономика през юни ще покажат влошени икономически показатели спрямо предходния месец.

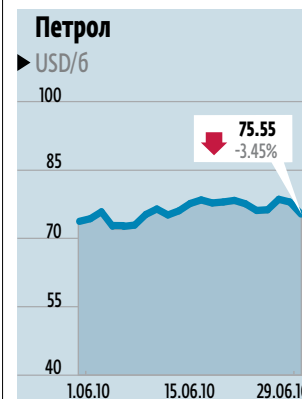
Очевидно е, че йената продължава да запазва своята стабилност независимо от сътресенията в Европа и САЩ. През последните 3 години тя непрекъснато трупа печалби спрямо еврото и долара, като обяснението на икономистите за това е по-малкото влияние, което имат чуждите капитали върху икономиката на азиатската държава. Дори и сега, когато изненадващо през юни доверието в европейската икономика се повиши, йената отново не губи интереса на инвеститорите, а напротив.

Индекс на геня

4.8

▶ процента се понижи испанският индекс Ibox 35 и гостигна 9223 пункта

” По време на борсовата сесия във вторник измерителят загуби 466 пункта от стойността си. Продължаващият спад на еврото беше сред основните причини за ръста на фондовите пазари

” Петролът отбеляза понижение в стойността си и по време на вчерашната сесия в Ню Йорк достигна 75.55 USD/б. Екологичната криза в Мексиканския залив продължава да притиска цената

Стока на геня

5.19

▶ процента загуби оловото по време на вчерашната борсова сесия и гостигна 1741.5 USD/t

” Цената на цветния метал се нареди сред най-губещите на пазара, като елиминира 96 USD от стойността си. Слабият интерес на инвеститорите беше основната причина за това

Поредна черна сесия за азиатските пазари

Вторият ден на седмицата беше белязан от масово потъване на индексите на азиатските фондови пазари.

Най-зле представените измерители бяха двата китайски индекса Shanghai Composite и Shenzhen Composite, като първият слезе с 4.27% до 2427.05 пункта, а вторият слезе до 957.84 пункта след спад от 5.44%. Основната причина за слабо представяне на двата индекса беше по-

ниската цена, при която ще се осъществи първичното публично предлагане (IPO) на Agricultural Bank of China. Очаква се това да е най-голямото реализирано IPO на стойност 23.2 млрд. USD.

Регионалният индекс MSCI Asia Pacific се понижи с 1.6% до 113.83 пункта, а двата японски индекса Nikkei 225 и Topix загубиха съответно 1.27 и 1% до 9570.67 и 852.19 пункта.

Георги Георгиев

СЪОБЩЕНИЕ

ОБЩИНА НОВА ЗАГОРА и собствениците на имоти с пл.№№ 235, 247,408 кв.2 и 234, 235, 404, 407 кв.12 по плана на с.Баня, на основание чл.121, ал.1 във връзка с чл.9, ал.3 от ЗУТ, насрочват обществено обсъждане на 13.07.2010г. от 10 часа в сградата на Кметство с.Баня.

Тема на обсъждането: „Промяна на отреждането за озеленяване на имоти пл.№№ 235, 247,408 кв.2 и 234, 235, 404, 407 кв.12 по плана на с.Баня, с отреждане в зона за рекреационни дейности – курорт или вилна зона.

ИНВЕСТИЦИОННАТА КОМПАНИЯ GREENLIFE ЕАД е спечелила проект по оперативна програма „Развитие на човешки ресурси“. Договорът с Агенция по заетостта (АЗ) в качеството ѝ на междинно звено е подписан на 31.05.2010. Финансирането се предоставя по Схемата за безвъзмездна финансова помощ „Квалификационни услуги и обучения за заети лица“. За шест месеца ще бъдат обучени 21 лица-служители на фирмата, като се предвижда кадрите да преминават обучение на руски език, придобиване на ключови компетентности и професионални обучения, съобразно специализацията на работещите във фирмата.

SOCIETE GENERALE ЕКСПРЕСБАНК

SGAM Фонд – подфондове предлагани в България	Валута	Емисионна стойност за дата 29.06.2010г.				Цена при обратно изкупуване (нетна стойност на акциите на единица) за дата 29.06.2010г.		
		Клас А – го 25000 EUR/ USD	Клас А – мал 25000 EUR/ USD*	Клас В	Клас Р	Клас А	Клас В	Клас Р
SGAM ФОНД “КИТАЙСКИ АКЦИИ”	USD	22,6262	22,5175	3546,0641	356,1904	21,7560	3 510,9546	349,2063
SGAM ФОНД “АКЦИИ ОТ ИЗТОЧНА ЕВРОПА”	EUR	27,0606	26,9305	2865,7334	102,0000	26,0198	2837,3598	100
SGAM ФОНД “АКЦИИ ЕВРОЗОНА СТОЙНОСТ”	EUR	103,0941	102,5984	1067,0785	77,9806	99,1289	1056,5134	76,4516
SGAM ФОНД “АКЦИИ ГЛОБАЛНА ЕНЕРГИЯ”	USD	15,5620	15,4872	1284,9422	79,4608	14,9635	1272,22	77,9027
SGAM ФОНД “АКЦИИ ЗЛАТНИ МИНИ”	USD	36,1242	35,9505	3702,0324	0,0000	34,7348	3665,3786	0
SGAM ФОНД “АКЦИИ НА ВОДЕЩИ ЕВРОПЕЙСКИ КОМПАНИИ”	EUR	27,5554	27,4229	856,3124	80,6305	26,4956	847,8341	79,0495
SGAM ФОНД “ГЛОБАЛНИ АКЦИИ”	USD	26,9809	26,8512	1250,0318	102,0000	25,9432	1237,6552	100
SGAM ФОНД “АКЦИИ НА ВОДЕЩИ АМЕРИКАНСКИ КОМПАНИИ”	USD	22,1999	22,0932	1189,2649	122,7334	21,3461	1177,49	120,3269
SGAM ФОНД “ЕВРОПЕЙСКИ ОБЛИГАЦИИ”	EUR	41,4681	41,2658	1464,9626	0,0000	40,4567	1457,6742	0
SGAM ФОНД “СВЕТОВНИ ОБЛИГАЦИИ”	USD	42,5007	42,2934	1708,8795	0,0000	41,4641	1700,3776	0
SGAM ФОНД “ПАРИЧЕН ПАЗАР (ШАТСКИ ДОЛАРИ)”	USD	не се предлага	15,9232	1223,9759	не се предлага	15,844	1217,8865	не се предлага
SGAM ФОНД “ПАРИЧЕН ПАЗАР (ЕВРО)”	EUR	не се предлага	27,5768	1228,2755	не се предлага	27,4396	1222,1647	не се предлага
SGAM ФОНД “ИНДИЙСКИ АКЦИИ”		136,9360	136,2680	1423,8474	137,7875	133,5961	1416,7636	136,4233
SGAM ФОНД “АКЦИИ ЛАТИНСКА АМЕРИКА”		111,8096	111,2642	1194,6234	0,0000	109,0825	1188,68	0

Обявените цени са в дадената валута и са валидни за поръчки, подадени през преходния работен ден до 11:30 ч. Поръчки, подадени след 11:30 ч. се считат за направени на следващия работен ден. Мин. сума за първоначална инвестиция в SGAM Фонд “Паричен пазар - щатски долари” и SGAM Фонд “Паричен пазар - евро” клас А е 100 000 EUR/USD.

0800 18 888
http://www.sgeb.bg

Начисляване на осигурите по граждански договор

Продължение от бр. 116

Ситуация:

Предприятие "X" ООД възнамерява да започне дългосрочно сътрудничество с чуждестранно юридическо лице. Сътрудничеството ще се изразява в изпращането на преподаватели от чуждестранните партньори, които ще водят курсове и семинари по определени теми. По-голямата част от преподавателите ще са български граждани, но е вероятно също така и малка част от тях да бъдат чужденци. В частност става дума за лектори от Русия, Великобритания и САЩ

На основание чл. 6, ал. 2 от КСО осигурителни вноски се дължат върху всички възнаграждения, включително начислените и неизплатени и други доходи от трудова дейност. За целите на осигуряването в преценката дали едно възнаграждение следва да бъде включено в осигурителния доход, е необходимо на първо място да се определи дали това възнаграждение е получено в резултат на извършена трудова дейност по смисъла на чл. 4 от КСО. От представената фактическа обстановка е видно, че се предполага изплащане на възнаграждения по граждански договор на български лектори. При работа без трудово правоотношение лицата са задължително осигурени за инвалидност поради общо заболяване, за старост и за смърт на основание чл. 4, ал. 3, т. 5 и 6 от КСО при следните случаи:

1.

Когато лицата полагат труд без трудово правоотношение и получават месечно възнаграждение, равно или над една минимална работна заплата, след намаляването му с разходите за дейността, ако не са осигурени на друго основание през съответния месец

2.

Когато лицата полагат труд без трудово правоотношение и са осигурени на друго основание през съответния месец независимо от размера на полученото възнаграждение

На основание чл. 11 от Наредбата за общественото осигуряване на самоосигуряващите се лица и българските граждани на работа в чужбина при изплащане на възнаграждения на горепосочените лица за работа без тру-

дово правоотношение осигурителни вноски не се внасят от възложителя на работата и не се удържат от възнаграждението. Същите следва да декларират това обстоятелство и следва да определят окончателен

размер на осигурителния доход с годишната данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ. Само за тези лица не следва да се внасят чрез дружеството осигурителни вноски в горепосочените размери, тъй като същите са за тях-

на сметка в качеството им на самоосигуряващи се лица.

Аналогична е разпоредбата на чл. 40, ал. 1, т. 3 от ЗЗО по отношение дължимостта на здравноосигурителни вноски върху изплатени възна-

граждения за работа без трудови правоотношения. Ако лицата, работещи без трудово правоотношение, не се осигуряват по реда на т. 1 и 2 от същата алинея и получават възнаграждение, равно или по-голямо от минималната работна

заплата за страната, върху облагаемия доход след намаляването му с нормативно признатите разходи се внасят здравноосигурителни вноски; когато е получено възнаграждение под минималната работна заплата за страната, след

ЛНИ ВНОСКИ НА ЧУЖДЕНЦИ

Казуси:

1.

■ Ако преподавателите получават възнаграждения за изнесените лекции (за възнаграждения по граждански, а не по трудови договори), следва ли да се удържат данъци и осигурителни вноски?

2.

■ В случай че следва да се удържат данъци и осигурителни вноски, какъв е размерът им и на кое основание следва да се удържат?

Възнаграждението на горепосочените лица се изплаща чрез Сметка за изплатени суми и Служебна бележка. Осигурителните вноски се внасят от осигурителя до 10-о число на месеца, следващ месеца, за който се дължат. За родените преди 1 януари 1960 г. за 2010 г. тя е в размер на 8.9 на сто за сметка на осигурителя и 7.1 на сто за сметка на осигурените лица. За лицата, родени след 31 декември 1959 г., от вноската за фонд "Пенсии" (16 на сто) се отделя вноската за фонд "ДЗПО - Универсален фонд" (5 на сто). Вноската за фонд "Пенсии" също се разпределя между осигурителя (6.1 на сто) и осигуреното лице (4.9 на сто), а за фонд "ДЗПО" се разпределя в съотношение 2.8 на сто за сметка на осигурителя и 2.2 за сметка на осигуреното лице. За същите лица на основание чл. 5, ал. 4 от КСО осигурителят подава данни за осигуряването им с декларация обр. 1 и данни за дължимите осигурителни вноски и данък по чл. 42 от ЗДДФЛ с декларация обр. 6 в срокове и ред, определени с Наредба №Н - 8 от 29 декември 2005 г.

Възможно е лицата, на които се изплаща възнаграждение, да попадат в кръга на осигурените лица, визирани в чл. 4, ал. 3, т. 1, 2 и 4 от КСО. Такива са следните лица:

1.

Лица, регистрирани като упражняващи свободна професия и/или занаятчийска дейност

2.

Лица, упражняващи дейност като еднолични търговци, собственици или съдружници в търговски дружества и физическите лица - членове на неперсонифицирани дружества

3.

Лица, които са регистрирани като земеделски производители и тютюнопроизводители

намаляването му с нормативно признатите разходи осигуряването се извършва по реда на чл. 40, ал. 5 от ЗСО. Ако лицата са осигурени по реда на т. 1, осигурителните вноски се внасят върху облагаемия доход след намаляването

му с нормативно признатите разходи независимо от размера на полученото възнаграждение.

Едноличният търговец, физическото лице, образувало ЕООД, съдружниците в търговски дружества и лицата, регистрирани ка-

то упражняващи свободна професия и/или занаятчийска дейност, се осигуряват върху месечен доход, който не може да бъде по-малък от минималния размер на осигурителния доход за тези самоосигуряващи се лица, определен

със Закона за бюджета на Държавното обществено осигуряване, и годишно върху доходите от дейността и доходите по т. 3 от ал. 1 на чл. 40 от ЗСО (по без трудови правоотношения) съгласно справка към данъчната декларация

по реда на чл. 6, ал. 8 от Кодекса за социално осигуряване.

Следователно дружеството не е задължено да внася осигурителни вноски по отношение на тези граждани, които имат статут на самоосигуряващи

се лица и получават възнаграждения без наличие на трудови правоотношения.

Материалите са подготвени от
Рконсулт ЕООД

Консултантите са готови да отговорят на читателски въпроси на: radonov@gmail.com
Илюстрация: Вихър Ласков

Луанда е най-скъпият град за чужденци в света

Все повече африкански градове се нареждат сред най-скъпите дестинации за служителите, изпратени в чужбина от международни компании

Анголската столица Луанда е най-скъпата дестинация за служителите, изпратени в чужбина от международни компании. Градът измества от челната позиция японската столица Токио. Това показва годишното проучване на консултантската компания Mercer за цената на живот в различни краища на света. Изненадата донякъде се разсейва, когато се спомне, че градският център е изключително богат както на петрол, така и на диаманти, което подтикна анализатори да се запитат дали Луанда няма да се превърне в африканския Дубай. Все повече африкански градове се нареждат сред най-скъпите, показват данните в доклада. Той е водещият документ по установяване на разходите, необходими за изпращане на служител в чужбина, и обхваща 214 града от 5 континента.

Резултатите са групирани в 4 категории: Северна и Южна Америка, Европа и Близкия изток, Азия и Пасифика и Африка. Измерването става чрез сравнение стойността на кошницата от 200 базови артикула, сред които са средните цени за настаняване, транспорт, храна, дрехи и забавление. Най-голям дял в общата стойност

НАЙ-СКЪПИТЕ ГРАДОВЕ В СВЕТА, 2010 Г.

1. ЛУАНДА, АНГОЛА	2. ТОКИО, ЯПОНИЯ	3. НДЖАМЕНА, ЧАД	4. МОСКВА, РУСИЯ	5. ЖЕНЕВА, ШВЕЙЦАРИЯ	6. ОСАКА, ЯПОНИЯ	7. ЛИБРЕВИЛ, ГАБОН	8. ЦЮРИХ, ШВЕЙЦАРИЯ	9. ХОНКОНГ, ХОНКОНГ	10. КОПЕНХАГЕН, ДАНИЯ
--------------------------------	-------------------------------	-------------------------------	-------------------------------	-----------------------------------	-------------------------------	---------------------------------	----------------------------------	----------------------------------	------------------------------------

►Африканският град Луанда излиза скъпо на международните компании, които трябва да осигурят безопасно място за живеене на служителите си

имат жилищните разходи по настаняване, поради което те са и определящият фактор при изготвянето на класацията.

Според Натали Константин-Метрал, старши изследовател в консултантската компания Mercer, има няколко

обща тенденция. На първо място, през последните години мобилността става все по-важен фактор за корпоративните политики на международните компании, а прехвърлянията на служители към чуждестранни територии, където компанията

имат свои клонове, е честа практика.

Поради необходимостта от оптимизиране на разходите обаче все повече фирми и институции осъзнават нуждата от избирането на най-подходящия човек и точното калкулиране на разходите

за живот в различните държави. От друга страна, се наблюдава и засилващо се гравитиране към клочови африкански територии. За първи път в крайната класация на 10-те най-скъпи града се нареждат 3 центъра на Черния континент:

Луанда в Ангола (1-во място), Нджамена в Чад (3-то място) и Либревил в Габон (7-о място). Най-достъпен и три пъти по-евтин от първенца Луанда е пакистанският град Карачи, поставен на последното 214-то място.

Марина Узунова

Африка

Африканският регион става все по-привлекателен за компании от всички бизнес сфери - миньорство, финансови услуги, авиация, производство, енергетика. И противно на общоприетото мнение, че цената на живот в тези градове е ниска, за чуждите емигранти това не е така. Причината е, че за да се осигури близък или идентичен начин на живот с този в родната страна, много компании трябва да платят скъпо, особено за хубаво и безопасно място за живеене. Най-скъпият град в Африка Луанда е и най-скъпият сред всички изследвани. На второ място в категорията е Нджамена в Чад (3). На трето, четвърто и пето са съответно Либревил в Габон (7), Виктория на Сейшелските острови (13) и Тел Авив в Израел (19)

Северна и Южна Америка

Резултатите от изследването показват, че бразилските градове са най-скъпи в двете Америки. Това се обяснява най-вече със силната бразилска валута спрямо долара. По-евтинияването на живота в градовете в САЩ, от друга страна, се дължи на отслабването на щатския долар спрямо други големи валути, обясняват от Mercer. Движението му обаче е колебливо, затова и сегашното подреждане може да се промени скоро. Лидерът в категорията е бразилският Сао Пауло (21), следван от американския Ню Йорк (27), бразилския Рио де Жанейро (29), кубинския Хавана (45) и американския Лос Анджелис (55). Най-евтиният град в страната на неограничените възможности пък е Уинстън-Салем (197)

Азия и Пасифика

Според Mercer в края на 2009 и началото на 2010 г. цените на недвижимите имоти в много от азиатските страни са започнали да се стабилизират с едновременно нормализиране на икономиката. Същевременно австралийският и новозеландският долар също са станали по-силни спрямо щатската валута, което допълнително оскъпява живота за американските емигранти в Пасифика. Два японски града са най-скъпите в региона - Токио (2) и Осака (6). Следват ги Хонконг (8), Сингапур (11) и Сеул в Южна Корея (14). В пробуждащата се нова звезда на световната икономика Индия най-скъпи са Делхи (85), Бомбай (89) и Бангалоре (190). Най-евтини са пакистанските Исламабад (212) и Карачи (214)

Европа и Близкият изток

Според Натали Константин-Метрал разходите по настаняване в Дубай и Абу Даби са продължили да се свиват през 2010 г. за разлика от саудитския град Джеда и либийския Триполи, където липсата на подходящи за чужденци имоти по настаняване, както и високото търсене са стимулирали допълнително цените. За целия регион най-високи са стойностите на артикулите в руската столица Москва (4), Женева (5) и Цюрих (8) в Швейцария, доскоро световния екологичен център Копенхаген в Дания (10) и норвежкия Осло (11). Най-евтини пък са албанският град Тирана (200) и македонското Скопие (197). Малко по-високо, но все още на дъното на класацията е и английският Белфаст (182). Само в Близкия изток най-скъпи са Тел Авив (19), Абу Даби (50) и Дубай (55), а най-достъпни - Триполи в Либия (186), Джеда в Саудитска Арабия (181) и Мускат в Оман (176)

Число

10

► години е най-честият срок, за който фирмите взимат заеми. Много от компаниите изплащат кредитите си за 5-6 години. За същия период се изплащат и повечето ипотечни заеми, които се отпускат за срок от 30-35 години

БАНКИ И ЗАСТРАХОВАНЕ

Редактор:
Атанас Христов
ahristov@pari.bg
tel. 4395-818

Реклама:
Деница Зарева
dzareva@pari.bg
tel. 4395-856

Интервю Красимир Гумнишки, мениджър “Бизнес кредитиране” в “Кредитекс”

Фирмите търсят дългосрочни кредити

Икономиката се възстановява по-бавно от очакваното

► **Господин Гумнишки, от какви кредити се нуждаят фирмите сега?**

- Фирмите търсят начин да оцелеят. Търсенето е свързано с оцеляване, а не с разрастване. Повечето кредити са за плащане на текущи задължения. Бизнесът има остра нужда от оптимизиране на краткосрочните си задължения чрез по-дългосрочен ресурс и по възможност с дълги гратисни периоди. А също и от свеж оборотен капитал.

Затова се отчита повишен интерес към дългосрочните кредити. За съжаление в момента липсват чисто инвестиционни проекти.

► **Кредитите, които се взимат за разплащане на стари задължения, не са ли много рискови?**

- Много е важно кредиторът да прави реална преценка на нещата. Когато се рефинансират задължения, хубаво е кредиторът на първо място да знае всички задължения на кредитоискателя, дори и скрити задължения към частни лица.

В случаите, когато има ясна представа за какво са нужни парите, дали е фокусиран върху бизнеса, ако този човек се мъчи да изплати кредитите си, но обективни причини му пречат, е хубаво да се рискува.

► **Казахте, че фирмите имат нужда от по-дългосрочни кредити, за какъв период обикновено са те?**

- За около 10 години. Ипотечните кредити, които са обявени за 30 години, а вече някои банки предлагат и до 35 години, обикновено се изплащат за 5-6 години.

► **Каква оценка ще дадете на икономиката сега и позволява ли състоянието на фирмите да поемат рискове с отпускане на кредити?**

- Икономиката се възстановява по-бавно от очакваното. Това затруднява дейността на фирмите и увеличава междуфир-

мената им задлъжнялост. В резултат посрещането на текущите им задължения е силно затруднено. Намирането на баланс в такава ситуация е трудно. Излизането от нея зависи от правилната политика за преценяване на потенциала на всяка конкретна фирма.

Има фирми от т.нар. рискови браншове, които се справят, и то много добре. Това са тези, които успяват да се съсредоточат и да развият само успешните линии на бизнеса си, като се освобождават от излишните.

► **Фирмите от кой отрасъл се развиват най-добре в момента? За кой сектор на икономиката се отпускат най-много кредити?**

- За добрия кредитор е по-важно не от кой отрасъл е фирмата, която кандидатства за кредит, а какъв е нейният потенциал за развитие. И преди, и по време на кризата не сме правили съществени промени в критериите си към клиентите, както и в начина, по който се одобряват кредитите.

От началото на годината като че ли при нас най-много са одобренията за финансиране на търговията и услугите. Докато официалната статистика на БНБ пък показва, че през тази година най-голям обем кредити са отпуснати на фирмите от сектора на търговията, на второ място - преработващата промишленост, а на трето строителството.

► **Как прогнозируете, че ще се развива бизнес кредитирането в следващите месеци? Какво показва първата половина на годината?**

- Кандидатите за кредит започнаха да обръщат по-голямо внимание на възможностите за развитие на фирмите си чрез бизнес ипотечно финансиране. Започнаха да мислят повече за целесъобразността на проектите, а цената на кредита, видът и размерът на обезпечението останаха на втори план.

” В случаите, когато имаме

ясна представа за какво са нужни парите, дали е фокусиран върху бизнеса, ако този човек се мъчи да изплати кредитите си, но обективни причини му пречат, е хубаво да се рискува

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

► **Докога според вас жилищните кредити ще са най-добре развиващите се и защо те са първи по растеж?**

- Жилищното кредитиране е най-сигурният и най-предпочитан от банките сектор за финансиране на недвижими имоти, стига да се подхожда благоразумно към доходите и предлаганите обезпечения. Вече се появиха рекламни офери за жилищни ипотечни кредити за граждани и акцентът е финансирането на млади семейства за основно жилище. Данъчните преференции дават допълнителен тласък за

развитието на този сектор в дългосрочен аспект. Това кредитиране може да отпусне в момента блокирания строителен процес в България.

След него започват да се раздвигват и всички свързани с това сектори. След това идва и втората вълна на ипотечното кредитиране, свързано с бизнеса - при което фирмите вече търсят не само оборотен капитал, но и за разширяване на бизнеса и завземане на дял от конкуренцията.

► **Лошите кредити продължават да се увеличават. Заплашителни ли**

са нивата им за кредитиращите компании?

- В момента се появяват в статистиката тези проблемни кредити, които са били реструктурирани миналата година и които за съжаление не са успели да се справят със ситуацията.

Т.е. това са същите фирми, които преди 6 месеца или година вече са били в графата на лошите, а не нови. Според нас въпреки някои черногледи статистики темпът на нарастване на лошите кредити намалява и е под контрола на кредиторите.

Най-важното в случая е не колко са лошите кре-

дити като размер, а как се администрират.

► **Какви мерки предприемате за овладяването им сега?**

- Подхождаме индивидуално към клиенти, които временно изпитват затруднение. Има много варианти и в зависимост от конкретния случай може да се реструктурира и да се удължи срокът на кредита, да се приложат подходящи гратисни периоди и сезонни погасителни планове, да се включи допълнително обезпечение, да се консолидират задълженията и т.н.

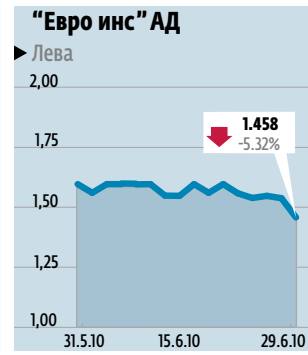
Рагослава Димитрова

Продукт
“Евроинс” пусна ко-брандирана кредитна карта

Застрахователят “Евроинс” съвместно с “Интеркарт Файнанс” АД пусна на пазара ко-брандирана кредитна карта, съобщиха от компаниите. iCard

Euroins MasterCard ще се издава от “Интеркарт Файнанс” АД, като от продукта могат да се възползват настоящи и бъдещи клиенти на застрахователя. При тежателите на кредитната карта ще могат да плащат полици, издадени от “Евроинс”, да пазаруват и да теглят пари в брой в страната

и чужбина. За да се активира картата, първата транзакция трябва да е плащане на застрахователна премия. Според данните на Комисията за финансов надзор за първите четири месеца на 2010 г. “Евроинс” е седмата по големина общозастрахователна компания. Премиите на дружеството

са 22.17 млн. лв., което означава 4.8% пазарен дял. В края на април 2009 г. компанията беше продала полици за 24.25 млн. лв., като отново имаше 4.8% пазарен дял. “Евроинс” е в портфейла на публичния холдинг “Еврохолд България” АД, като акциите и на застрахователя се

търгуват на фондовата борса. Днес са общите събрания на двете дружества. Търговската сесия вчера донесе 5.32% спад на пазарната капитализация на “Евроинс”. По позицията на дружеството беше сключена една сделка за 343 лота. Цената на затваряне се понижи до 1.458 лв. за акция.

Активите на застрахователите се повишиха с 16%

Инвестициите в страните от ЕС са се увеличили с 476 млн. лв. през първото тримесечие на 2010 г.

Активите на застрахователите и здравноосигурителните дружества са се увеличили с 16.4% през първото тримесечие, показват статистическите данни на Българската народна банка. Показателят в края на март тази година достига 4.42 млрд. лв. спрямо 3.8 млрд. лв. година по-рано. Компаниите в общото застраховане държат 74.6% от активите, дружествата, които продават полици “Живот”, допринасят с 23.7%, а здравноосигурителните компании имат 1.7% дял в общите активи. Мениджъри на дружествата от сегмента обясняват повишението на активите с ръст на бизнеса и повечето резерви, които се заделят за изплащане на претенции.

География

През първото тримесечие на 2010 г. застрахователните и здравноосигурителните дружества държат най-голяма част от активите си в България, като у нас са инвестирани 2.448 млрд. лв. Ръстът на годишна база е 6.3%, тъй като в края на март 2009 г. дружествата държаха 2.3 млрд. лв. в българската икономика.

Най-голямо като абсолютна стойност е повишението на вложенията в Европейския съюз, където в края на март тази година са инвестирани с 476 млн. лв. повече спрямо съпоставимия период на 2009 г. Активите на дружествата в страните от общността достигат 1.74 млрд. лв., като се повишават с 37.7% на годишна база.

“Увеличението на активите, които се инвестират в ЕС, е обосновано и от нормативната база, където са заложили лимити

в какво и колко средства максимум може да се инвестират”, каза за в. “Пари” Стоян Проданов, изпълнителен директор на “Бул Инс”. По думите му след стратегическия избор България да е част от европейското семейство тази тенденция ще продължава и занапред.

“Предполагам, че застрахователите купуват ДЦК, които се гарантират от по-стабилните държави в Европейския съюз”, е мнението на Пламен Ялъмов, изпълнителен директор на “Алианс България”. Според него в момента в България няма предлагане на подобни инструменти, а компаниите от бранша търсят по-стабилни инвестиции.

Най-голям в процентно изражение е ръстът на вложените средства в САЩ. В края на март 2010 г. застрахователите и здравноосигурителните дружества са вложили в активи в най-голямата световна икономика 96 млн. лв. Повишението на годишна база е 76.3%.

Дял

Силният ръст като абсолютна стойност на вложенията в ЕС доведе до свиване дела на инвестициите в България. В родната икономика са 56.16% от активите на компаниите, което е с 5.33% по-малко спрямо първото тримесечие на миналата година. За сметка на това се увеличава делът на парите, които са в страните от ЕС.

Делът на общността в края на март достига 39.39% от всички активи, което е повишение от 6.07% спрямо съпоставимия период на миналата година.

Погхог

Застрахователите запазват и консервативния си подход при инвестиране на средствата, показва разбивката на средствата, вложени в различни инструменти. Облигациите заемат най-голям дял, като към 31 март тази година в дълговите книжа са инвестирани 1.44 млрд. лв. Ръстът на годишна база е 36.4%.

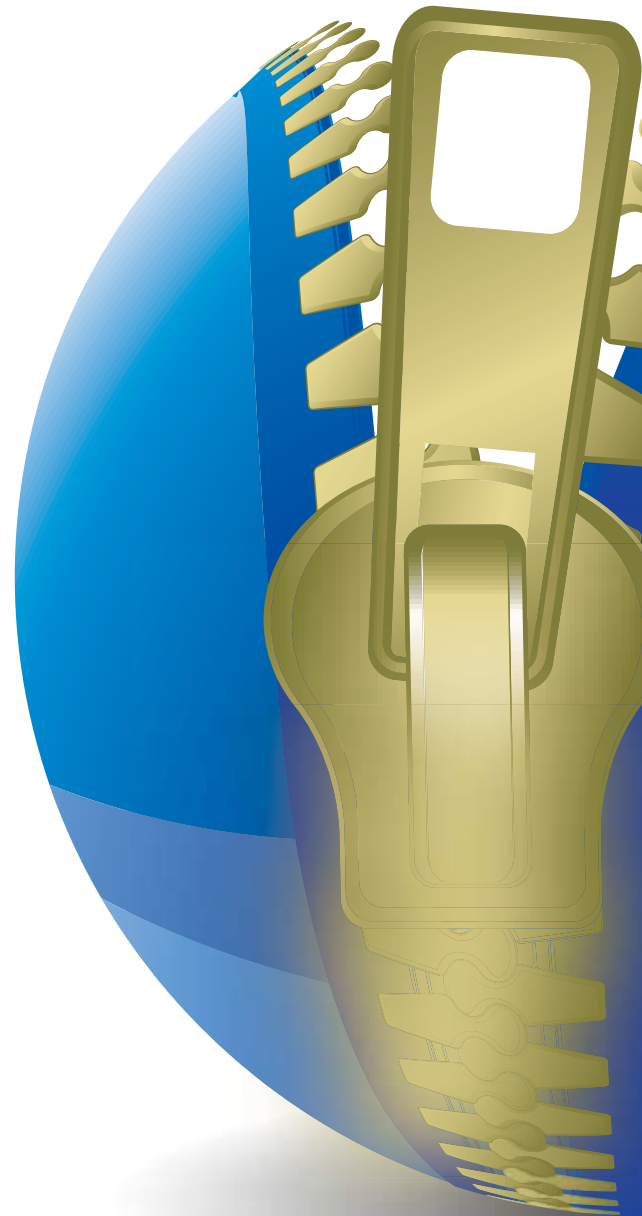
След това се нареждат депозитите, които са за 997.5 млн. лв., или с 12.3% повече спрямо края на март 2009 г. “Консервативният подход при инвестирането на активите ще продължи и занапред, защото е най-удачният от 2008 г. насам, когато се усети, че кризата ще влияе и на нашия капиталов пазар”, твърди Стоян Проданов.

Според него не може да се очаква скоро да се пренасочат средства към по-рискови фондове или акции. “Всеки търси по-голяма сигурност, дори и доходността да е по-ниска”, коментира Пламен Ялъмов.

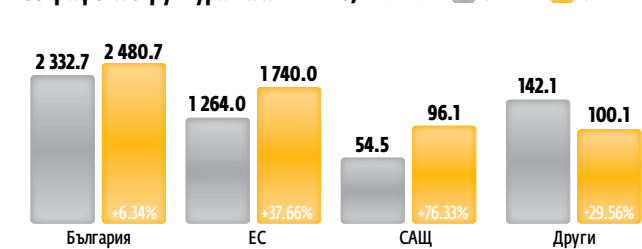
По думите му, ако капиталовите пазари се стабилизират, ще се върне и апетитът на застрахователите към риск. “Дотогава ще продължим да инвестираме в сигурни инструменти, за да защитим парите на клиентите си”, категоричен беше Ялъмов.

Инвестициите в акции се увеличават с 54.1% на годишна база и в края на март 2009 г. са 387 млн. лв. Според мениджъри на дружествата в бранша това най-вероятно се дължи на ръст в цената на рисковите книжа, отколкото на нови експозиции.

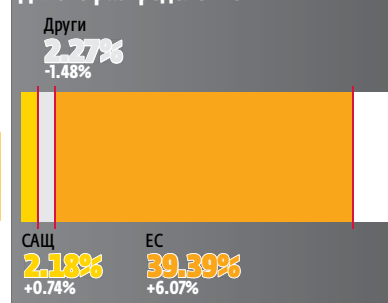
Атанас Христов

Географска структура на активите, в млн. лв. Q1 2009 г. Q1 2010 г.

Дялово разпределение

Мнения

Консервативният подход при вложенията ще продължи

Увеличението на активите, които се инвестират в ЕС, е обосновано и от нормативната база, където са заложили лимити. Доскоро се смяташе, че активите в страните от еврозоната са най-сигурните, но след проблемите с държавните финанси се вижда, че и те не са имунизирани от сътресения.

След стратегическия избор на България да

Стоян Проданов, изпълнителен директор на “Бул Инс”

” За съжаление не мога да кажа, че скоро ще започнем да пренасочваме средства към по-рискови фондове или акции

е част от европейското семейство тази тенденция ще продължава и занапред.

Консервативният подход при инвестирането на активите ще продължи и занапред. За съжаление не мога да съм оптимист и да кажа, че скоро ще започнем да пренасочваме средства към по-рискови фондове или акции.

Цифра**747.87**

▶ млн. лв. е общата пазарна капитализация на застрахователите, чиито акции се търгуват на БФБ

Оценка**Листваните застрахователи със 7% дял на БФБ**

Застрахователните дружества, чиито акции се търгуват на капиталовия ни пазар, заемат 7.32% дял в общата капитализация на Българската фондова борса. Трите публични дру-

жества имат обща оценка от 747.87 млн. лв. Според инвеститорите най-скъпото дружество е ЗАД ДЗИ, което е оценено на 652.34 млн. лв. Компанията обаче е сред най-неликвидните на капиталовия ни пазар, като последната сделка по позицията е от 8 юни тази година, когато едничката прехвърлена акция достигна цена 169

лв. Това е първата сделка с книгата на компанията за тази година. Макар и само една ценна книга да е изтъргувана през 2010 г., тази сделка беше достатъчна, за да увеличи капитализацията на компанията с 54 млн. лв. ЗАД "Булстрад Виена иншурънс груп" е второто по големина на БФБ по пазарна капитализация.

Дружеството е оценено на 78.4 млн. лв. Последната сделка по позицията е от 28 юни, когато 10 лота смениха собственика си на цена 36.499 лв. за акция. Най-ликвидният застраховател е "Евроинс", което до септември 2009 г. беше в базата на бенчмарка Sofix. Оценката на застрахователя е 17.14 млн. лв.

Петте големи в общото застраховане имат 60% дял

Приносът им в премиите за пазара намалява с 2.45% за една година

Петте най-големи компании в общото застраховане имат 60% пазарен дял в края на април 2010 г., показват данните на Комисията за финансов надзор. Приносът им в общите премии за пазара обаче е намалял с 2.45% спрямо края на април 2009 г.

Причина

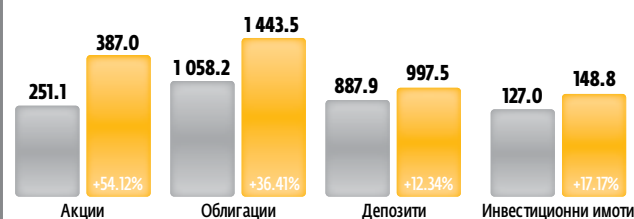
Този спад може да се обясни и с понижението на продажбите, което се наблюдава в общото застраховане от близо година. За първите четири месеца на 2010 г.

ЗАД "Булстрад Виена Иншурънс груп", "ДЗИ - Общо застраховане" ЕАД, ЗД "Бул Инс" АД, ЗАД "Алианс България" и "ЗАД Армеец" АД са продали полици общо за 276.08 млн. лв. Разместване в подредждането имаше само при третото и шестото място. В края на април тази година "Бул Инс" се изкачи на трета позиция, а "Лев Инс" се смъкна до шеста, след като година по-рано заемаше трето място.

Тенгенция

Общо за пазара през първите четири месеца на тази година са продадени полици за 460.1 млн. лв., което е спад от 8.9% на годишна база. Основна заслуга за повличането на

сегмента "Общо застраховане" имат по-малкото събрани премии по "Каско". Пазарни участници обясняват тази тенденция най-вече със спада в продажбата на нови автомобили. Това запазва съществуващия портфейл и за да растеш, е необходимо да откраднеш от конкуренцията, твърдят мениджърите на дружествата. Според тях, когато няма продажба на нови автомобили, дори и да запазиш всичките си клиенти, пак ще събереш по-малко премии, тъй като заради амортизацията на колите полиците поевтиняват. В борбата за пазарен дял натиск оказва и конкуренцията, която води до сваляне на цените с цел привличане на нови клиенти.

Инвестиции

Илюстрация: Вихър Ласков

Търсят се ДЦК, гарантирани от стабилни държави

Предполагам, че застрахователите купуват ДЦК, които са гарантирани от по-стабилните държави в ЕС. В България няма предлагане на подобни инструменти, а компаниите от бранша търсят по-стабилни инвестиции.

Това е причината най-голяма част от активите да са вложени в облигации и депозити. Всеки търси

Пламен Ялъмов,
изпълнителен директор
на "Алианс България"

„Ще продължим да инвестираме в сигурни инструменти, за да защитим парите на клиентите си

по-голяма сигурност, дори и доходността да е по-ниска. Ще продължим да инвестираме в сигурни инструменти, за да защитим парите на клиентите си.

В общото застраховане всеки ден има щети и не можем да си позволим голям риск. Ако инвестицията е по-дългосрочна, тогава може и да се поеме по-висок риск.

НЯМА ТАКАВА ЦЕНА!Спокойствието на вашия дом струва само **3 лева** на месец.

Застраховка „Домашно имущество – Грижа“ при пожар, наводнение, експлозия, мълния, кражба чрез взлом и др.

INTERAMERICAN
ЗАСТРАХОВАТЕЛНО ДРУЖЕСТВО
ЧАСТ ОТ EUREKO GROUP**ИМАМЕ ГРИЖАТА**0800 14 900
Безплатно от цялата страна

www.interamerican.bg

Число

400

▶ запитвания от клиенти имат Rosкасоса го момента

В цифри

Растем бавно и полєка

Продажбите на Rosкасоса се радват на голям интерес и “растем непрекъснато”, казва Анджелика. За последните 3 месеца имаме 35 хил. посещения на сайта си и над 3500 фенове във Facebook, разказва тя. Анджелика не споделя точна цифра за броя продадени кецове, но с охота разказва: “Имаме над 400 запитвания от клиенти”. Очакванията за развитието на Rosкасоса също са оптимистични, особено предвид растящия брой поръчки от чужбина. Соня е качила част от продуктите си в руски сайт, след което “заваляха запитвания от Русия и Украйна”, казва Анджелика.

Графити по краката

Твоите кецове може да имат твоята рисунка, без да е нужно да си художник

▶ Соня (вляво) и Анджелика намират бизнес в хобито си. Сега ситуацията се е обърнала и вече печелят от идеята да правят кецове по желание на клиентите си

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Много е яко да ходиш с кецове, на които е нарисувано нещо по твой вкус - любима група, любим човек, любим мотив или дори самият ти. И то без да е необходимо да си художник. Това могат да направят Анджелика и Соня, които в края на миналата година създават марката Rosкасоса. И продължават да я развиват и в момента, при това извън пределите на България. За което благодарим на създателите на интернет, но за това след малко.

Идеята

Проектът се ражда относително спонтанно към края на миналата година. Днес той вече е успешна малка компания, която се състои от двама души. Анджелика и Соня искали да се занимават с нещо, което им доставя удоволствие и същевременно носи приходи. Спират се на идеята, след като виждат подобен на техния сайт в интернет. Така се ражда Rosкасоса. В началото тя се свързва само с кецове, направени по поръчка. Впоследствие еволюира и на сайта на компанията вече може да бъдат намерени и модни аксесоари, тениски и дори чорапи.

Анджелика и Соня споделят, че към продукцията им вече има интерес и от чужбина. Анджелика, която се занимава с маркетинга и дистрибуцията, разказва, че Rosкасоса е продала поне по един чифт кецове в Холандия и Испания, а интерес има от Русия, Украйна и Турция. Просто доставката към източната част на Европа се оказва малко по-трудна, но в момента работим по въпроса, казва Анджелика.

Паралелно с това бизнесът на Rosкасоса ще се развива и онлайн. Кецовете на марката ще стъпят първо в големите вериги за продажба на обувки, тъй като “инвестицията в собствен магазин е твърде голяма”, казва Анджелика. Говорейки за инвестиция - първоначалният капитал на Rosкасоса е 1000 лв., но впоследствие проектът гълта всичко изкарано, за да продължи да се развива.

Изпълнението

Изработката на кецовете не е никак лесна, разказват създателите на Rosкасоса. Използват се специални, водоустойчиви бои, които да не се износват или раз-

миват при пране. Иначе Соня, която е “арт човекът” в компанията, се занимава изцяло с дизайна и изработката на готовите продукти. Съдейки по сайта на Rosкасоса, те не са малко. Иначе визията на кецовете (или дори обувките за ски - и върху тях се рисува) зависи на практика изцяло от бъдещия им собственик. Хората се кефят, че могат да си изберат тяхна тема и дизайн, казва Анджелика. Правила сме неща по снимка, правим по различни музикални теми, разказва тя. Изработката струва между 100 и 160 лв. и отнема няколко дни в зависимост от натовареността на компанията в момента, която расте непрекъснато.

“В момента търсим художници, с които да развиваме дейността си. Имало е случаи, в които едва се справяме с поръчките - особено когато получим много поръчки наведнъж от корпоративни клиенти”, казва Анджелика. Същевременно, ако видите хора по улиците с кецове, чието лого е жълт кръг с череп, огледайте ги внимателно (кецовете). Може да не ги видите отново и на друг човек.

Христо Ласков